اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

شنبه ۲ مهر ۱۴۰۱ • ۲۷ صفر ۱۴۴۴ • ۲۴ سپتامبر ۲۰۲۲ • سال پنجم • شماره ۹۲۵ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

بحران انرژی، گریبان‌گیر فولادسازان اروپایی

در روش‌های مختلف نظیر کوره قوس و کوره‌بلند چه برای تولید محصولات طویل، چه تولید ورق که دو محصول مهم و کلیدی و پرکاربرد هستند و چه برای تولید مقاطع دیگر، بحران انرژی می‌تواند بر روند تولید آنها تأثیرگذار باشد. یکی از مشکلاتی که بسیاری از صنایع دنیا با آن دست و پنجه‌نرم می‌کنند موضوع انرژی است. مسئله انرژی خصوصا در تولید فلزات بسیار مهم است...

۵

استراتژی توسعه‌محور فولادمبارکه در تامین زیرساخت‌ها

توسعه چشمگیر صنعت تولید فولاد ایران در سال‌های اخیر مرهون ظرفیت‌های معدنی و سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در حوزه معادن و حلقه‌های بالادستی زنجیره و همچنین تولید محصولات استراتژیک با به کارگیری از دانش و تکنولوژی روز تولید در حلقه‌های پایین‌دستی زنجیره بوده است. شرکت فولاد مبارکه را باید بدون شک بزرگ‌ترین بنگاه اقتصادی...

۴

گفت‌وگوی «روزگار معدن» درباره معدنکاری فرازمینی

رقابت امریکا و چین بر سر اکتشافات فضایی

۳

یادداشت

انتقال توسعه دانش در فضا به زمین

۳

تیترهای روز

موانع رشد قیمت فلزات

بهای کامودیتی‌های فلزی در ماه سپتامبر، روزهای پرفرازونشیبی را پشت‌سر گذاشت. انتشار داده‌های اقتصادی از سوی چین و امریکا، سیگنال‌های مثبت و منفی را به این بازار تزریق کرده است. انتشار داده‌های اقتصادی از سوی اداره ملی آمار چین (NBS) که در روز نهم سپتامبر منتشر شد، حکایت از عقبگرد تورمی برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان چینی داشت و سیگنال مثبتی...

۷

خام‌فروشی آفت معادن سمنان

استان سمنان معادن فراوانی دارد اما بسیاری شان به واسطه فقدان جذب سرمایه‌گذار مناسب، متاسفانه محصولات‌شان را خام‌فروشی می‌کنند و این باعث شده تا رشد اقتصادی لازم را در این بخش شاهد نباشیم. یکی از مهم‌ترین مشکلات توسعه اقتصادی معادن استان سمنان خام‌فروشی است چراکه اجازه نمی‌دهد ارزش افزوده لازم برای تولیدات معدنی...

۶

پاتک بورسی به بازار مسکن

۸

سرمقاله

صنایع، قربانی سیاست‌های اشتباه

بهادر احرامیان
عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران

براساس آمار منتشرشده از سوی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، میزان صادرات محصولات فولادی کشور در ماه‌های نخست امسال کاهشی بوده است. افت صادرات فولاد ایران تا پایان تیر در شرایطی ثبت‌شده که صنعت فولاد ایران به صادرات وابسته است. توسعه صنعت فولاد در کشور از ابتدا با اهداف صادراتی آغاز شده؛ درنتیجه بی‌توجهی به این اهداف به منزله افت عملکرد صنعت فولاد کشور خواهد بود. با توجه به اهداف صادراتی در زنجیره فولاد کشور، سرمایه قابل‌توجهی برای این زنجیره وضع و بدین‌ترتیب، صادرات تنها راه تداوم تولید در ظرفیت‌های احداث شده است.

فعالان صنعت فولاد در طول سال‌های گذشته با تاکید بر اهمیت صادرات فولاد کشور برای تحقق اهداف توسعه‌ای این صنعت، ارزآوری و کاهش وابستگی اقتصاد به نفت و همچنین اثرگذاری این صنعت بر اشتغالزایی و توسعه مناطق مخالف کشور، از سیاست‌گذاران درخواست کرده‌اند مانع فروش این محصولات به بازار جهانی نشوند. به‌ویژه آنکه بازارهای صادراتی به‌آسانی به‌دست نمی‌آید، اما به‌راحتی از دست می‌رود. با این وجود، هر ساله سیاست‌هایی ضدصادرات و ضدتولید از سوی مسئولان و سیاست‌گذاران وضع می‌شود که این سیاست‌ها ضربه‌های قابل‌توجهی به عملکرد صنایع تحمیل می‌کند.

ادامه در صفحه ۲

روزگار معدن

اخبار

۲ شنبه
۲ مهر ۱۴۰۱
۲۷ صفر ۱۴۴۴
۲۴ سپتامبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۲۵

سرمقاله

صنایع، قربانی سیاست‌های اشتباه

ادامه از صفحه اول

دولت سیزدهم در نخستین هفته‌های سال جاری، اقدام به وضع عوارض صادراتی روی محصولات بخش معدن، صنایع معدنی و فولاد کرد. بدین‌ترتیب صادرات تمامی محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد مشمول عوارض صادراتی شد.

البته دولت برای اجرای این سیاست، دلایلی را مطرح می‌کرد، اما اجرای این سیاست به‌دنبال رشد بهای فولاد در بازار بین‌المللی پس از حمله روسیه به خاک اوکراین بود. در همان زمان نیز فعالان صنعت فولاد کشور هشدار دادند که روند افزایشی قیمت فولاد قطعی است. وضع عوارض صادراتی از سوی دولت روی محصولات تولید شده در این زنجیره اشتباه بود و منفعت تولید در این بخش را تحت‌تاثیر منفی قرار داد. فولادسازان تاکید داشتند با اجرای چنین مصوباتی، صادرات فولاد ایران دیگر به صرفه نخواهد بود. در نتیجه از میزان صادرات فولاد ما به بازار جهانی کاسته خواهد شد. از آنجاکه ثبات در قرارداد برای طرف‌های خارجی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، در ادامه و با حذف عوارض یادشده، پیامدهای آن در بلندمدت ادامه خواهد یافت. همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد، روند افزایشی قیمت فولاد در بازار جهانی ادامه‌دار نبود. در واقع فولادسازان روسیه به‌دنبال تحریم محصولات‌شان اقدام به ارزان‌فروشی محصولات خود در بازارهای منطقه کردند. وضع عوارض صادراتی از سوی دولت ایران روی محصولات تولیدشده در زنجیره فولاد و همچنین دامپینگ صادرات از سوی روسیه، بازارهای فروش فولاد ایران را به‌شدت محدود کرد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که فولاد ایران در طول سال‌های گذشته با شرایط تحریمی روبه‌رو بوده؛ درنتیجه مشتریانی که ریسک معامله با صنعتگران فولاد ما را می‌پذیرند، همان‌هایی هستند که فولاد ارزان روسیه را خریداری می‌کنند. با توجه به شرایط یادشده در حال حاضر فولاد روسیه، بخشی از بازارهای صادراتی ما را در اختیار گرفته است. در واقع از مزیت رقابت فولاد ایران در مقایسه با فولاد روسیه کاسته شده است. از آنجایی که جنگ میان روسیه و اوکراین ادامه‌دار شده و پیش‌بینی می‌شود پیامدهای این جنگ برای روسیه ادامه‌دار باشد، نباید به بهبود شرایط صنعت فولاد ایران در بازارهای جهانی امید داشته باشیم. متاسفانه در چنین شرایطی، دولت نه‌تنها حمایتی از صنعت فولاد کشور که با صرف سرمایه‌گذاری قابل توجه توسعه یافته، نمی‌کند، بلکه با وضع قوانین اشتباه، مسیر تولید و توسعه آن را هر روز دشوارتر از قبل می‌کند. چنانچه تداوم عملکرد موفقیت‌آمیز صنعت فولاد در اولویت سیاست‌گذاران باشد، از آنها انتظار می‌رود، در مسیر اصلاح شرایط و سیاست‌های حاکم بر این بخش گام بردارند.

خبر

منطقه ویژه اقتصادی پارسیان ۳ گواهی بین‌المللی معتبر IMS دریافت کرد

منطقه ویژه اقتصادی پارسیان گواهینامه‌های سه گانه بین‌المللی IMS سیستم مدیریت کیفیت، مدیریت زیست‌محیطی و ایمنی و بهداشت حرفه‌ای از شرکت بین‌المللی و معتبر«IMQ»ایتالیا دریافت کرد. این گواهینامه‌ها، گامی در جهت شناسنامه‌دار شدن بندر پارسیان، بین بنادر بزرگ جهان است.

به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، پس از ارزیابی‌ها و ممیزی‌های صورت‌گرفته، گواهینامه‌های سه گانه بین‌المللی IMS شامل: سیستم مدیریت کیفیت ISO۹۰۰۱، مدیریت زیست‌محیطی ISO۱۴۰۰۱ و ایمنی و بهداشت حرفه‌ای ISO۴۵۰۰۱ از شرکت بین‌المللی و معتبر «IMQ» ایتالیا صادر شد.

برگزاری کارگاه‌های آموزشی اجرا و استقرار سیستم‌های مدیریتی، تعیین خط مشی مدیریت یکپارچه و ابلاغ آن به تمامی واحدها، تعیین روش اجرایی، شناسنامه شغلی، شناسنامه فرآیندها، شناسایی و ارزیابی ریسک فرآیندها و... از جمله اقدامات انجام شده برای کسب این گواهینامه‌ها بوده است.

یکی از مهم‌ترین کاربردهای استقرار این سیستم‌ها و ریجستری گواهینامه‌ها، علاوه‌بر استانداردسازی داخلی و بهبود مدیریت، شناسنامه‌دار شدن منطقه ویژه اقتصادی پارسیان در «کلاس جهانی» و مطرح شدن بندر پارسیان در بین بنادر بزرگ جهان است.

آمادگی «سیمان تهران» برای کاهش غبار

گروه معدن

مدیرعامل شرکت سیمان تهران در ادامه با اعلام آمادگی برای حفظ مقبره بی‌بی شهربانو گفت: برای حفظ مقبره بی‌بی شهربانو تا کنون اقدامات مختلفی داشته‌ایم و در راستای حفظ این اثر مذهبی و تاریخی از این پس نیز هر کاری که نیاز باشد انجام می‌دهیم.

به گزارش برنا، سیدعباس حسینی در نشست خبری با اصحاب رسانه اظهار کرد: ری پایتخت سیمان کشور است و نخستین خط تولید سیمان تهران در سال ۱۳۳۵ راه‌اندازی شده و کارخانه سیمان ری نخستین کارخانه تولید سیمان کشور است.

وی افزود: سیمان جزو موادی بود که به کشور وارد می‌شد اما امروز ظرفیت تولید سیمان کشور ۸۸ میلیون تن هست که این منابع عظیم و بهره‌برداری از آن در جهت توسعه افتخارآفرین است و گروه سیمان تهران سهم ۱۳درصدی در تولید سیمان کشور دارد. مدیرعامل شرکت سیمان تهران در ادامه گفت: در مجتمع سیمان تهران در شهرری ۵.۴تا ۵ درصد از سیمان کشور تولید می‌شود. حسینی با بیان اینکه امروز ۸۰درصد صنعت سیمان در کشور بومی‌سازی شده که دلیل اصلی آن به خاطر ظرفیت موجود در شهرستان ری است، ادامه داد: سیمان تهران در موضوعات محرومیت‌زدایی نیز اقداماتی داشته و در زمان بروز حوادث غیرمترقبه و مراسمات ویژه پای‌کار بوده است. مدیرعامل شرکت سیمان تهران با اشاره به نیازهای موجود در روستاهای امین‌آباد و حاجی‌آباد ابرازکرد: اگر کاری بتوانیم در اطراف محل کارخانه سیمان انجام دهیم دریغ نخواهیم کرد.

۹۴۸ انفجار ۲ دهم ریشتری در کوه بی‌بی شهربانو

حسینی با اشاره به نارضایتی مردم از انفجارها بیان کرد: سیمان تهران در سال گذشته به دلیل کاهش شدت انفجارها ۹۴۸ انفجار در حد ۲دهم ریشتر داشته در صورتی که در براساس قوانین می‌توانند با افزایش شدت انفجار تنها ۴۰ تا ۵۰انفجار در سال داشته باشد که البته با افزایش هزینه همراه بوده و این اقدام در راستای تأمین رضایت مردم صورت گرفته و این تنها کاری بود که از دست ما بر می‌آمد. وی با اشاره به انتشار غبار تصریح کرد: خروجی‌های تمامی کوره‌های کارخانه سیمان تهران به صورت آنلاین قابل‌رؤیت است و اصحاب رسانه نیز در صورت درخواست می‌توانند به این اطلاعات دسترسی داشته باشند.

مدیرعامل شرکت سیمان تهران در پاسخ به این مطالبه که غبار خردایش سنگ‌ها تا روستاهای اطراف انتقال می‌یابد گفت: غبار متصاعد شده ناشی از آسیاب در حد انتقال محیطی است که در حد وسعت کارخانه است و امکان انتشار تا روستاهای مجاور را ندارد.

رفع مشکل انتشار غبار تا ۲ ماه آینده

حسینی با تأکید بر اینکه خروجی غبار کارخانه سیمان تهران کمتر از حد استاندارد است افزود: تا به حال خردایش با دستگاه سنگ شکن انجام می‌شد اما برای رفع مشکل انتشار غبار محیطی تا ۲ ماه آینده دستگاه آسیاب فکی نصب خواهد شد.

وی با بیان اینکه آلودگی در کارخانه‌ها غیرقابل انکار است تصریح کرد: در بخش‌هایی از مراحل تولید سیمان غبار محیطی داریم اما معتقدیم به مردم منطقه نمی‌رسد اما به دنبال راهی برای کاهش غبار محیطی در جهت حفظ سلامت کارکنان هستیم و در این راستا تیمی جهت احصا نشتی‌ها به‌کار گرفته شدند و تا به حال برای خرید آسیاب فکی ۷ میلیارد تومان هزینه شده و در تلاش هستیم تا آلودگی را به حداقل برسانیم.

حسینی ادامه داد: ایجاد فاصله میان کارخانه سیمان و معادن اصلا توجیه اقتصادی ندارد و به صرفه نیست اما با این حال باید اصول استفاده درست از منابع در دستورکار قرار گیرد.

وی افزود: سهم برداشت از معادن بی‌بی شهربانو در راستای حفظ آثار تاریخی کوه و کاهش آسیب و کاهش آلایندگی از ۸۰ درصد به ۳۰ درصد رسیده و برای جبران مواد اولیه از سایر معادن برداشت انجام می‌شود. مدیرعامل شرکت سیمان تهران در ادامه با اعلام آمادگی برای حفظ مقبره بی‌بی شهربانو گفت: برای حفظ مقبره بی‌بی شهربانو تاکنون اقدامات مختلفی داشته‌ایم و در راستای حفظ این اثر مذهبی و تاریخی از این پس نیز هر کاری که نیاز باشد انجام می‌دهیم. حسینی بیان کرد: نزدیک به ۲ هفته است که برداشت‌ها از کوه بی‌بی شهربانو کاهش چشمگیر داشته و انفجارها متوقف شده و همچنین تلاش می‌کنیم تا از آسیب به بقعه جلوگیری شود و از این پس برداشت از معدن نزدیکی بقعه بی‌بی شهربانو فاصله می‌گیرد.

وی ادامه داد: کارخانه سیمان تهران متولی نگهداری و حفظ بقعه بی‌بی شهربانو نیست اما برای حفظ این بنا اعلام آمادگی کردیم و در صورت نیاز با دستگاه‌های متولی همکاری خواهیم کرد. حسینی خاطرنشان کرد: قطعا به باقی آثار تاریخی کوه بی‌بی شهربانو جهت برداشت سیمان نزدیک نخواهیم شد اما سیمان تهران وظیفه خود می‌داند که از بقعه بی‌بی شهربانو حفاظت کرده و به روستای محروم امین‌آباد و محله حاجی‌آباد و در نهایت سایر آثار تاریخی منطقه رسیدگی کند.

مدیریت مصرف انرژی و مشتری‌مداری در منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس

مدیرعامل منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی اقتصادی خلیج‌فارس گفت: این منطقه ویژه اقتصادی با دریافت ۲استاندارد جدید، در مسیر «ارتقای مدیریت مصرف انرژی» و «مشتری مداری» گام برمی‌دارد.

به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، حسن خلج‌طهرانی اظهارکرد: دریافت گواهینامه استاندارد بین‌المللی مدیریت مصرف انرژی موسوم به ISO۵۰۰۰۱ ازجمله دستاوردهای اخیر منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی اقتصادی خلیج‌فارس است که اجرای آن، سبب افزایش بهره‌وری، مدیریت مصرف بهینه انرژی و بهبود شاخص‌های زیست‌محیطی در صنایع خواهد شد.

وی افزود: ممیزی این استاندارد از سوی شرکت گواهی‌دهنده بین‌المللی SGS صورت گرفته و نشان‌دهنده بهبود شاخص‌های این حوزه در منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌فارس است.

خلج‌طهرانی دریافت گواهی استاندارد ارتقای رضایت مشتریان موسوم به استاندارد ISO۱۰۰۰۴ را نیز یکی دیگر از اقدامات اخیر این شرکت عنوان کرد و گفت: منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی اقتصادی خلیج‌فارس با همکاری همه کارکنان و همچنین استقرار تیمی علمی متشکل از دانشگاهیان، موفق به دریافت استاندارد مذکور شد.

وی ادامه داد: دریافت استاندارد ISO۱۰۰۰۴در راستای ارتقای عملکرد شرکت در حوزه مشتری مداری و افزایش اطمینان خاطر سرمایه‌گذاران و تسهیل سرمایه‌پذیری منطقه خواهد بود. دریافت استاندارد یاد شده در سازمان، این پیام را به مشتریان القا می‌کند که خواسته‌ها و نیازهای آنها برای سازمان اهمیت دارد و سازمان در برآورده کردن این خواسته‌ها اهتمام خواهد داشت.

به گفته مدیرعامل منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی اقتصادی خلیج‌فارس، این شرکت پیش از این، استاندارد ISO۱۰۰۰۲ را -که مرتبط با رسیدگی به شکایات مشتریان است- نیز کسب کرده بود.

عضویت ایران در شانگهای، اقتصاد فولاد را تضمین می‌کند

پس از گذشت بیش از یک دهه، جایگاه ایران از عضویت ناظر ارتقا یافته و از این پس به عنوان عضو رسمی سازمان شانگهای شناخته می‌شود. پیوستن ایران به پیمان شانگهای و اجرایی‌شدن شرایط و مفاد این معاهده در تنظیم و توسعه روابط اقتصادی ایران با سایر کشورهای عضو پیمان می‌تواند زمینه‌ها و فرصت‌های بسیار ارزشمندی را پیش‌روی اقتصاد کشور قرار دهد.

از سوی دیگر، با اجرایی‌شدن عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای و افزایش درآمدهای ارزی عمومی و دولتی کشور، تقویت بنیان‌های مالیه عمومی و ثروت ملی صورت می‌گیرد. همچنین فرصت‌های ارزشمندی برای سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌های لجستیکی کشور ایجاد خواهد شد.

در این راستا محمدصادق چیت‌ساز، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با فولادبان در خصوص تأثیرات عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای بر فولاد افزود: به واسطه اینکه چین، بزرگ‌ترین تولیدکننده و مصرف‌کننده فولاد جهان است، می‌توان انتظار افزایش صادرات کنسانتره، گندله و آهن‌اسفنجی به این کشور داشت که در این صورت ایران می‌تواند شمش و اسلب بیشتری از چین وارد کند.

وی تصریح کرد: پیوستن ایران به سازمان همکاری شانگهای می‌تواند تأثیرات مثبت و بلندمدتی را در افزایش صادرات و واردات ایران به خصوص در حوزه فولادی داشته باشد.

صادق چیت‌ساز ادامه داد: ناگفته نماند امریکا با کاهش نرخ بهره، قصد ایجاد آشفتگی در کامودیتی‌ها را دارد که بیشترین تمرکز نیز در بازارهای فولاد، مس و آلومینیوم صورت گرفته است. بنابراین باید تا حدود یک‌ماه دیگر منتظر سیاست‌های امریکا باشیم و پس از آن، به احتمال زیاد کامودیتی‌ها در روند مثبتی قرار خواهند گرفت.

این عضو هیات‌مدیره صنف فروشندگان فولاد تهران گفت: البته این اقدام احتمالا تأثیرات جزئی در نرخ داخلی فولاد داشته باشد، به گونه‌ای که می‌تواند منجربه کاهش نرخ محصولات فولادی شود. البته این اتفاق موقتی خواهد بود و پس از مدتی، شرایط به تدریج رو به بهبود می‌رود.

بنابراین می‌توان گفت عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای، فرصت‌های زیادی را برای کشور به ارمغان می‌آورد که باید از آن نهایت استفاده را کرد.

تاثیر مثبت نمایشگاه‌های تخصصی در روند توسعه کشور

رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی درباره ضرورت برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی در بخش معدن و صنایع معدنی و تاثیر آن در زمینه ایجاد سرمایه‌گذاری اظهار کرد: در کشورما جایگاه بخش معدن به آن صورتی که ظرفیت‌های جهانی ما وجود دارد شناخته شده نیست.

به گزارش مایین نیوز، علی شهیدی افزود: نزدیک به ۷ درصد منابع طبیعی جهان را در اختیار داریم و انتظار داریم که بیش از یک درصد منابع معدنی جهان هم در کشور ما باشد. ما باید با معرفی این ظرفیت و ظرفیت‌ها در بخش معدن زمینه را برای ایجاد سرمایه‌گذاری‌های معدنی فراهم کنیم.

وی با اشاره به استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان در بخش معدن و صنایع معدنی کشور گفت: در حوزه شرکت‌های دانش‌بنیان و بخش معدن درحال‌حاضر مشکلات تکنیکال و فنی در بخش معدن وجود دارد که باید حل شوند به ویژه در نحوه بهره‌برداری بهینه از ذخایر معدنی و در حوزه فرآوری مواد معدنی. با توجه به اینکه تکنولوژی مناسب در برخی حوزه‌ها را در اختیار نداریم تبعا نمی‌توانیم استفاده درستی از این ذخایر داشته باشیم.

رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی ادامه داد: در حوزه فرآوری ما نیاز به دانش و تخصص، تحقیق و اجرا توسط شرکت‌های دانش محور و دانش‌بنیان داریم. حوزه اکتشاف نیاز به تحول و چالش دارد که بلوغ شرکت‌های دانش‌بنیان می‌تواند این روند را برای بخش معدن تسهیل کند.

شهیدی درباره اقدامات سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در زمینه همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان، عنوان کرد: با توجه به نام‌گذاری سال جدید از سوی مقام معظم رهبری به عنوان «تولید و دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین»، سازمان زمین‌شناسی با توجه به اینکه ماهیت فعالیت‌هایش دانش‌بنیان و دانش‌محور و مبتنی‌بر تخصص دانشمندان و کارشناسان و متخصصان حوزه علوم زمین کشور است از ابتدا سال با ایجاد کارگروه تعامل با شرکت‌های دانش‌بنیان نیازمندی‌های فناوران خودش را در حوزه اکتشاف، آزمایشات علوم زمین، ژئوفیزیک هوایی، تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی، ژئوشیمی و نقش‌های زمین شناسی اقتصادی اعلام کرد که طی آن تا به امروز که بعد از گذشت ۶ ماه است جلسات متعددی با مجموعه‌های دانش‌بنیان داشتیم، رزومه‌ها و طرح‌ها و جایگاه را رصد کردیم و طی جلسات تعاملی با مجموعه دانش‌بنیان چهار تفاهمنامه از ابتدا سال تاکنون امضاء شده است.

رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی در ادامه گفت: جایگاه شرکت‌های دانش‌بنیان در سازمان زمین‌شناسی یک جایگاه بسیار ارزشمندی است و در صورتی که تعامل و قرارداد با این شرکت‌ها منجر به تسهیل فرآیند تولید اطلاعات پایه و اکتشاف ذخایر معدنی شود از آن استقبال می‌کنیم. وی درباره تاثیر نمایشگاه‌های تخصصی در روند توسعه کشور بیان کرد: نمایشگاه‌های تخصصی محیطی برای تعامل متخصصان یک کشور در آن حوزه هستند.

در بخش معدن هم نمایشگاه‌های تخصصی محلی برای گفت‌وگو و تعامل به اشتراک‌گذاری توانمندی‌ها است. درصورتی‌که نمایشگاه‌های تخصصی از صرف تجاری بودن خارج شده و روش تکنولوژیک یا چالش‌های کشور را بتوانند در نمایشگاه‌های کشور حل کنند در حوزه توسعه کشور می‌توانند نقش بسزایی داشته باشند.

امیدواریم که نمایشگاه ماینکس امسال هم مانند سال‌های گذشته یک نمایشگاه پر رونق و پر بار باشد و بتواند چالش‌های اصلی بخش معدن را تا حدودی مرتفع کند.

توسعه اکتشافات معدنی، نیازمند ضوابط مشخص

نائب‌رئیس کمیسیون صنایع و معادن اتاق بازرگانی تهران گفت: توسعه سرمایه گذای در اکتشاف، نیازمند تعیین ضوابط مشخص از سوی سازمان انرژی اتمی، منابع طبیعی و محیط‌زیست است.

به گزارش خبرگزاری صدا وسیما، سجاد غرقی با بیان اینکه معمولا در همه کشورها، دولت عهده‌دار سرمایه‌گذاری در بخش اکتشافات معدن به خصوص اکتشافات پایه‌ای است، افزود: در ایران هم سازمان زمین‌شناسی متولی این بخش از لحاظ نوع بودجه‌ای و امکانات است ضمن اینکه برای سایر اکتشافات، بنگاه‌هایی وجود دارد که برای تداوم فعالیت معدنی به اکتشافات تکمیلی می‌پردازند تا سود ترجیحی که برای سرمایه‌گذاری دارند به‌دست بیاورند، زیرا سرمایه‌گذاری در اکتشاف به شدت پر ریسک است. وی با اشاره به شکل گیری اکتشاف در چند مرحله ادامه داد: مرحله نخست اکتشاف ذخایر، مربوط به آزادسازی پهنه‌های جدید است که به دلیل وجود ناهماهنگی‌ها و اختلاف‌نظر میان سازمان انرژی اتمی، منابع طبیعی و محیط‌زیست امکان فعالیت اکتشافی در این مرحله را محدود می‌کند.

غرقی با اشاره به تامین مالی سرمایه‌گذاری در حوزه اکتشاف که مسئله جدی در مرحله دوم است گفت: در این مرحله تامین مالی برای ماشین‌آلات اکتشافی به معنای توانایی تامین تعداد ماشین‌آلات حفاری است که در آن دچار مشکل هستیم.

وی افزود: با حل مشکلات بین دستگاهی، تامین سرمایه باید به نحوی باشد که افزایش تولید در بخش معدن را به همراه داشته باشد و دولت بتواند از محل حقوق دولتی، بخشی را به عنوان مشوق در اختیار حوزه اکتشاف قرار دهد.

به گفته وی، مرحله سوم در حوزه اکتشاف، امکان واردات ماشین‌آلات در کنار تولید داخل است، اما فارغ از ماشین‌آلات و تامین مالی، وقتی محدوده‌ای از منابع طبیعی و محیط‌زیست شامل اکتشاف یا بهره‌برداری می‌شوند نیازمند مجوز و استعلام‌هایی است که طبق آمار ارائه شده از سوی رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس، این محدوده‌ها زیر یک درصد است، که این موانع محلی مشکلاتی را ایجاد می‌کند. نائب رئیس کمیسیون صنایع و معادن اتاق بازرگانی افزود: در مورد بهره‌برداری و اکتشاف، پیشنهاد معقول، اقتصادی و مشخص ما به منابع طبیعی و محیط‌زیست، تعیین ضوابط مشخص برای عملیات اکتشاف و بهره‌برداری است و مثل سایر کشورها، اعلام کنند با چه ضوابطی می‌توان در محدوده‌ها فعالیت کنند. وی با بیان اینکه مخالفت‌ها کمکی به توسعه اکتشاف نخواهد کرد گفت: در سایر کشورها با رعایت ضوابط مشخص و در نظر گرفتن بالاترین استانداردها برای حفظ منابع طبیعی و محیط‌زیست در جنگل ها، نزدیکی شهرها و حتی داخل شهرها، عملیات معدن‌کاری را با حداقل آسیب انجام می‌دهند.

گفت‌وگوی «روزگارمعدن» درباره معدنکاری فرازمینی

رقابت امریکا و چین برسر اکتشافات فضایی

گیتا جاودانی

در خبرها آمده بود چین قصد دارد طی ۱۰ سال آینده ۳ ماموریت بدون سرنشین به ماه بفرستد، زیرا به‌دنبال رقابت با ایالات‌متحده در دوره جدید اکتشافات فضایی است.لیو جیژونگ، یکی از مقامات مرکز برنامه‌های فضایی و اکتشافات ماه چین اعلام کرده است اداره ملی فضایی چین، مجوز ارسال ۳ مدارگرد به ماه را به‌عنوان بخشی از برنامه ماه چانگ‌ای دریافت کرده است. این اعلامیه یک روز پس از آن اعلام شد که چین اعلام کرد که یک ماده معدنی جدید در ماه را از طریق نمونه‌های بازیابی‌شده توسط ماموریت Chang'e-5 کشف کرده است. این بلور (Changesite-(Y که نام دارد، توسط خبرگزاری دولتی شینهوا به‌عنوان یک کریستال ستونی شفاف بی‌رنگ توصیف شده است. گفته می‌شود که حاوی هلیوم-۳ است، ایزوتوپی که به‌عنوان منبع انرژی در آینده حدس زده می‌شود، به این ترتیب چین سومین کشوری است که یک ماده معدنی جدید را در ماه کشف کرده است.

موضوع امروز صفحه معدن «روزگارمعدن» به این موضوع اختصاص یافته است و آنچه در ادامه می‌خوانید گفت‌وگوی ما با فرشاد رشیدنژاد، عضو هیات علمی گروه مهندسی معدن دانشگاه آزاد تهران است. وی که سابقه تدریس و تحقیق در دانشگاه‌های استرالیا و کانادا را نیز در کارنامه خود دارد، در سال ۲۰۱۵ رئیس کنفرانس افتتاحیه مدیریت باطله‌های معدن و فرآوری برای قرن بیست‌ویکم بوده است که در سیدنی استرالیا برگزار شد.

شنیدن اخبار معدنکاری در فضا حسی شبیه دیدن فیلم‌های علمی و تخیلی را زنده می‌کند. آثاری که پای فردا را به امروز می‌کشانند و پیش‌بینی‌های عجیب و غریبی درباره آینده بشر به‌تصویر می‌کشند.

اما این رویاها چقدر می‌توانند رنگ واقعیت بگیرند و در صورت تحقق، چه تاثیری بر سرنوشت ما ساکنان زمین دارند؟

◉ آیا معدنکاوی در ماه پروژه‌ای قابل‌دسترسی است یا هدفی بلندپروازانه؟

شاید در نگاه اول معدنکاری در سایر اجرام آسمانی، جایی ماورای کره زمین، دور از ذهن بنماید. واقعیت هم این است که تاکنون حتی یک متر حفاری در کره ماه یا سایر اجرام آسمانی دیگر انجام نشده، اما با این حال در دهه گذشته پیشرفت‌های چشمگیری در این زمینه به‌دست آمده است و دور از ذهن نیست که در آینده نزدیک شاهد عملیات معدنکاری در کره ماه، بهرام و برخی از سیارک‌های دیگر باشیم.

در واقع باید گفت در عصر حاضر شاهد شکل‌گیری نوعی تمدن فضایی هستیم. البته نباید این موضوع را از نظر دور داشت که در حال حاضر بحث انتقال مواد معدنی ارزشمند به زمین از اولویت بالایی برخوردار نیست، بلکه موضوع حائزاهمیت این است که اگر قرار باشد در آینده نزدیک عده‌ای از زمینیان به‌کرات دیگر مهاجرت کنند، باید بتوانند نیازهای خود را به مواد معدنی و انرژی در همان‌جا تامین کنند، پس برای اینکه مجبور نشوند مایحتاج ضروری خود را از زمین به فضا ببرند، به فکر راهی برای تامین آن از فضا هستند.

بنابراین با اینکه بعید به‌نظر می‌رسد در آینده نزدیک انتقال مواد معدنی از کرات دیگر به زمین و بالعکس توجیه فنی و اقتصادی داشته باشد، در حال حاضر شاهد پدید آمدن رقابت تنگاتنگی میان کشورهایی نظیر ایالات‌متحده امریکا، چین و اتحادیه اروپا برای تصاحب بیشتر فضا و منابع آن هستیم.

◉ امریکا سال‌ها پیش‌قدم روی ماه گذاشته است، اما چرا تا به حال برای انجام این کار پیش‌قدم نشده است؟

ایالات‌متحده یکی از پیشگامان عرصه علوم کیهانی است. کمتر کسی است که نام «ناسا» یا همان سازمان فضایی امریکا را نشنیده باشد، اما درباره اینکه چرا تا امروز این کشور اقدامی برای معدنکاری در ماه انجام نداده است، نمی‌توان به دلایلی قطعی اشاره کرد، اما به‌نظر می‌رسد یکی از دلایل این است که بشر در اواسط قرن گذشته بود که پا بر کره ماه گذاشت. در آن زمان هنوز نیازی به استخراج مواد معدنی احساس نشده بود.

امروز که رفته‌رفته این نیاز احساس و برای آن برنامه‌ریزی می‌شود و تا جایی که من اطلاع دارم امریکا در این حوزه پیشقدم بوده است؛ هر چند در سال‌های اخیر چین، کانادا، استرالیا، هند و اتحادیه اروپا هم در این زمینه پیشرفت‌هایی داشته‌اند.

◉ چه عناصری می‌توان در ماه یافت؟

در حالی که بیشتر مردم هرگز نام‌های عجیب و غریب عناصری مانند ایتریوم، لانتانوم و ساماریوم را نشنیده‌اند، این عناصر کمیاب و حیاتی به‌طور فزاینده‌ای در ساخت محصولاتی با فناوری پیشرفته در صنایع غیرنظامی و نظامی به‌کار می‌روند.

فناوری‌های مختلف از گوشی‌های تلفن همراه و تبلت‌ها گرفته تا موشک‌ها و توربین‌های بادی همگی به این مواد معدنی ارزشمند نیاز دارند و جالب آن است که همه این عناصر به‌وفور در ماه موجود است.

هلیوم یک سوخت همجوشی هسته‌ای (فیوژن) غیر رادیواکتیو است و برخی آن را منبع انرژی ایمن آینده معرفی کرده‌اند. این عنصر هم به‌وفور در کره ماه یافت می‌شود.

البته این عناصر حیاتی در حال حاضر روی زمین وجود دارد و قابل‌دسترسی است؛ اما نرخ تولیدشان بسیار گران است و انرژی موردنیاز برای استخراج و فرآوری آنها بیش از مقداری است که می‌توان از رآکتور همجوشی هسته‌ای به‌دست آورد.

هرچند امروزه کمی دور از ذهن می‌رسد، اما می‌توان تصور کرد که به‌زودی حتی انتقال این عناصر با شاتل به زمین توجیه فنی و اقتصادی پیدا کند.

◉ چرا باوجود اینکه هنوز معادن بسیاری از کشورها کشف‌نشده باقی مانده است، پروژه‌های کیهانی تعریف می‌شود؟

همان‌طور که پیش‌تر هم اشاره شد، مسئله مهم تامین مواد معدنی موردنیاز برای توسعه امکانات رفاهی در کره ماه و سایر اجرام آسمانی است، در واقع اگر قرار باشد در قرن حاضر هزاران انسان ماجراجو به‌کرات ماه و مریخ یا سایر اجرام آسمانی مهاجرت کنند، در آنجا به غیر از آب، به مواد معدنی هم نیاز خواهند داشت تا بتوانند مسکن و سایر امکانات رفاهی موردنیازشان را تامین کنند؛ از این‌رو معدنکاری در اجرام آسمانی موضوعیت یافته است و زمینه پدید آمدن رقابت تنگاتنگی برای تصاحب فضا را پدید آورده است.

◉ چقدر این اقدام از سوی چین می‌تواند به رقابت‌های فضایی دامن بزند و چه تاثیری بر کره زمین و حیات بشر دارد؟

از زمان تاسیس جمهوری خلق چین، علوم فضایی همواره جزئی از برنامه‌های ملی و مهم آن کشور بوده است. امروزه گرچه چین بخش هوافضایی عظیم و رو به رشد دارد، اما هنوز علوم فضایی این کشور توسعه چندانی نیافته است.

با این وجود، چینی‌ها در تلاش هستند تا با برداشتن گام‌های شتابان و بلند در زمینه علوم فضایی، فاصله خود را با رقبای اصلی، یعنی امریکا و اتحادیه اروپا، به‌حداقل برسانند.

◉ آیا قوانین بین‌المللی جامعی برای کنترل فعالیت‌های بشر در فضا وجود دارد؟

بحث در این زمینه بسیار گسترده است. باتوجه به پیشرفت‌های سریعی که در زمینه فناوری‌های فضایی و درک بهتر اجزای متشکله اجرام آسمانی، استفاده از منابع فضایی به یک موضوع مهم تبدیل شده است.

البته در این‌باره قوانینی وضع شده است و کماکان هم بخش‌های دولتی و غیردولتی کشورهای مختلف سرگرم کار روی این موضوع هستند.

رژیم نظارتی جامع و مانع برای معدنکاری در فضا نه‌تنها باید شفافیت قانونی درباره چگونگی کسب حقوق استخراج از اجرام آسمانی را ارائه دهد، بلکه باید این کار را به‌گونه‌ای به‌سرانجام برساند که جلوی فعالیت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این حوزه را نگیرد.

برای تشویق توسعه و جلوگیری از شکل‌گیری انحصار در بازار، سازکار رژیم حقوقی باید به‌گونه‌ای طراحی شود که سرمایه‌گذاری مستمر در شرکت‌های جدید معدنکاری را تشویق کند.

به هر حال، شواهد و قرائن حاکی از آن است که دیر یا زود فضای معدنکاری فرازمینی حداقل در نزدیک کره خاکی ما، به تسخیر زمینیان در خواهد آمد و به‌تبع آن معدنکاری از اجرام آسمانی هم به تحقق خواهد پیوست.

فقدان چارچوب قانونی جامع و به‌تبع آن عدم‌اطمینان حقوقی درباره روال قانونی بودن یا نبودن معدنکاری فرازمینی و شرایطی که باید برای استفاده از منابع فضایی در نظر داشت، موانع بسیار مهمی برای سرمایه‌گذاران خصوصی است.

به‌عبارت دیگر، فضای خارج از زمین هنوز به‌طورکامل قاعده‌مند نشده است. هنجارهای حقوق بین‌الملل عرفی وجود دارد که قابل‌تعمیم به فعالیت‌هایی اقتصادی در فضای ماورای جو است، البته اصول حقوق اساسی در معاهده موسوم به فضای ماورای جو (Outer Space Treaty) ذکر شده است. علاوه بر این، توافقنامه ماه (Moon Agreement)، منابع فضایی را میراث مشترک بشریت اعلام و ایجاد یک رژیم حقوقی بین‌المللی را پیش‌بینی کرده است.

با این حال، توافقنامه ماه و تنها معاهده بین‌المللی که به‌صراحت به کاوش فضایی می‌پردازد، تاکنون تنها به امضای ۱۸کشور جهان درآمده و به‌رسمیت شناخته شده است.

علاوه بر این، اصول حقوقی مندرج در معاهده فضای ماورای جو بسیار مبهم و گنگ است و هنوز جامعیت کافی برای جلب اطمینان سرمایه‌گذاران خصوصی را ندارد.

در حال حاضر، به دلیل پیشرفت کند حقوقدانان در تهیه و تدوین اسناد الزام‌آور قانونی درباره استفاده صلح‌آمیز از فضا (COPUOS)، در مجامع بین‌المللی، به‌ویژه در کمیته سازمان ملل متحد، چندین دولت تصمیم گرفته‌اند که به‌طور مستقل و یک‌جانبه از طریق وضع قوانین ملی اطمینان لازم را در سرمایه‌گذاران ایجاد کنند تا آنها تشویق شوند و در حوزه سرمایه‌گذاری فرازمینی قدم گذارند. بدیهی است، ایالات متحده امریکا در این زمینه پیشگام است و تاکنون پیشرفت‌های قابل توجهی در این خصوص به‌دست آورده است.

▣ سخن پایانی

چین در سال‌های اخیر جاه‌طلبی‌های خود را در فضا افزایش و کاوشگرهایی به ماه فرستاده و ایستگاه فضایی خود را ساخته و روی مریخ قرار داده است. برنامه‌های فضایی بلندپروازانه چین این کشور مستقیما در راستای رقابت مستقیم با ایالات متحده امریکا است. هم اینک ناسا یک مریخ‌نورد در سیاره سرخ دارد و در این دهه به‌دنبال قرار دادن دوباره فضانوردان در ماه است. هر ۲ کشور به مواد معدنی ماه چشم دوخته‌اند و انتظار می‌رود استخراج فضایی منبع بعدی تنش باشد.

دوطرف در هفته‌های اخیر، پس از به‌تعویق افتادن ماموریت آرتمیس، امریکا که نخستین تلاش مهم آن برای بازگشت به ماه در نیم قرن گذشته بود، مبادله‌های مشکل‌داری داشتند. بیل نلسون، مدیر ناسا، چین را به سرقت فناوری فضایی متهم کرده و این کشور به‌خاطر زباله‌های فضایی مورد انتقاد قرار گرفته است.

چینی‌ها برنامه اکتشاف ماه را در سال ۲۰۰۴ راه‌اندازی کردند و ۳سال بعد، نخستین فضاپیمای خود را به فضا فرستادند. برنامه Chang'e نام خود را از الهه ماه چینی گرفته و به‌تازگی روی جمع‌آوری نمونه‌ها از سطح ماه متمرکز شده است.

گفته می‌شود برنامه Chang'e-۷ قطب جنوبی ماه را هدف قرار خواهد داد؛ منطقه‌ای که دانشمندان فکر می‌کنند بهترین مکان برای یافتن آب است. به همین دلیل ناسا نیز آن قسمت از ماه را هدف قرار داده است.

رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس:

حوزه اکتشاف توجه بیشتری را می‌طلبد

رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی گفت: مبحث اکتشاف در معادن اولویت است که متمرکز شدن بیش از پیش را می‌طلبد.

به گزارش ایراسین، مصطفی طاهری با اشاره به اینکه اصلاح قانون معادن تکمیل و بازنگری‌های لازم صورت گرفته است، گفت: این موضوع طی هفته‌های آتی در صحن علنی مجلس بررسی می‌شود. نماینده مردم زنجان و طارم در مجلس شورای اسلامی با اشاره به موارد مرتبط با بخش معادن، افزود: مبحث اکتشاف در معادن اولویت است که متمرکز شدن بیش از پیش را می‌طلبد. وی با بیان اینکه استعلام برای بهره‌برداری یکی از مسائل موجود در بخش معدن است که معادن در این موضوع با آسیب جدی مواجه هستند، ادامه داد: در همین راستا تعیین چارچوبی مشخص برای این موضوع باید در دستورکار قرار گیرد. نماینده مردم در مجلس یازدهم لزوم بازنگری در قوانین نظارتی در بخش معدن را مهم تلقی کرد و اضافه کرد: هم اکنون بدهی حقوق دولتی معادن بزرگ بالغ بر ۲۴ هزار میلیارد تومان است که جریمه یک درصدی نیز افراد را ملزم به پرداخت نمی‌کند، قوانین و جریمه‌ها در این زمینه باید اصلاح شود.

رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس از سامانه‌ای شدن حقوق دولتی معادن خبر داد و تصریح کرد: طی ماه‌های آتی فرآیند مربوط به حقوق دولتی به صورت هوشمند و سامانه‌ای اعمال خواهد شد.

اکتشاف معادن مغفول مانده است

یک عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس با بیان اینکه دولت باید سریع موضوع اکتشاف در مناطق مختلف که تاکنون به آنها بی‌توجهی شده را در دستورکار قرار دهد، گفت: اگر ماشین‌آلات معدنی مناسب و به روز وجود نداشته باشد عملا اتفاق خاصی در این حوزه رخ نمی‌دهد، به گزارش دنیای معدن، حجت اله فیروزی درباره چالش‌های پیش روی معادن، گفت: معادن ظرفیت بزرگی برای نظام اقتصادی کشور هستند، به گونه‌ای که می‌توان ظرفیت معادن را جایگزین درآمدهای نفتی کرد در واقع توجه به معادن علاوه بر اینکه می‌تواند ارزبری مناسبی برای کشور داشته باشد، ظرفیت اشتغالزایی بالایی نیز دارد. این نماینده مردم فسا در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه محصولات معدنی تحریم شدنی نیست زیرا بسیاری از کشورها به آن نیاز دارند، افزود: کشور ما به جهت تنوع اقلیمی از ظرفیت‌های بزرگی در حوزه معدن برخوردار است و تاکنون اکتشاف محدودی که انجام گرفته، موجب شناسایی ۸۰ ماده معدنی شده است. وی با بیان اینکه دولت باید سریع موضوع اکتشاف در مناطق مختلف که تاکنون به آنها بی‌توجهی شده را در دستورکار قرار دهد، اضافه کرد: در بسیاری از مناطق کشور اقدامات لازم برای اکتشاف صورت نگرفته است، برای تحقق این مهم وزارت صمت می‌تواند با استفاده از سازمان‌های زیرمجموعه، اقدامات مناسب را انجام دهد علاوه بر این روش می‌توان از ظرفیت بخش خصوصی نیز در حوزه اکتشاف استفاده کرد البته باید توان مجموعه‌های خصولتی را نیز در این حوزه به کار گرفت.

▣ ضرورت جلوگیری از خام‌فروشی محصولات معدنی

این نماینده مردم در مجلس یازدهم تصریح کرد: در حال حاضر برخی پهنه‌های معدنی توسط افراد ثبت شده یا مجوز آن گرفته شده اما بهره‌برداری از این معادن سال‌ها بلاتکلیف مانده است هرچند در اواخر دولت گذشته اقدامی برای تعیین تکلیف این معادن صورت گرفت اما هنوز اتفاق عملی چندانی در این حوزه رخ نداده است، دولت باید هرچه سریعتر اقدامات لازم برای فعال‌سازی پهنه‌های معدنی که ثبت شده اما بلاتکلیف است را انجام دهد. وی ادامه داد: قانون فعلی معادن تعارضاتی دارد که باید اصلاح شود به نحوی که فعالیت در حوزه معدن تسهیل و حقوق دولتی نیز پرداخت شود که برای رفع این مشکلات طرح مربوط به اصلاح قانون معادن در کمیسیون صنایع و معادن مجلس در دست بررسی است. فیروزی با بیان اینکه باید از خام فروشی محصولات معدنی جلوگیری کرد، ادامه داد: در حال حاضر بسیاری از محصولات معدنی به صورت خام به سایر کشورها صادر می‌شود این در حالی است که زنجیره‌های این معادن می‌تواند در همان منطقه ی استخراج تکمیل شود.

▣ از شرکت‌های تولیدکننده ماشین آلات معدنی حمایت شود

وی با اشاره به ضرورت نوسازی ماشین‌آلات و تجهیزات معدنی، افزود: اگر ماشین‌آلات معدنی مناسب و به روز وجود نداشته باشد عملا اتفاق خاصی در این حوزه رخ نمی‌دهد، ما زمانی می‌توانیم بهره‌برداری مناسبی از معادن داشته باشیم که تجهیزات مناسب نیز وجود داشته باشد که متاسفانه تجهیزات ما در حوزه معدن محدود است.

این عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس اضافه کرد: باید از شرکت‌های تولیدکننده ماشین‌آلات معدنی حمایت شود تا نیاز این بخش را تامین کنند، از سوی دیگر از طریق واردات مدل‌های به روز شرایط فعلی را مدیریت کرد؛ البته مجلس نیز در قانون بودجه ۱۴۰۱ اختیاراتی برای واردات ماشین آلات و تجهیزات راهسازی و معادن به دولت داد، امیدواریم دولت از این ظرفیت قانونی استفاده کند البته شنیده شده که مذاکراتی با کشورهای سازنده ماشین‌آلات معدنی و راهسازی، انجام شده است.

یادداشت

انتقال توسعه دانش در فضا به زمین

محمدرضا خالصی
عضو گروه آب، انرژی و محیط‌زیست مرکز مطالعات اروپا

پیش از اینکه به بررسی جزئیات معدنکاری در ماه یا به‌طورکلی معدنکاری در فضا بپردازیم، باید به اهداف کشورها از دنبال کردن چنین پروژه‌های بلندپروازانه‌ای در فضا نگاهی بیندازیم.

آیا پروژه‌های معدنکاری در فضا در مقیاس واقعی، در شرکت‌های حقیقی و دانشگاه‌های معتبر دنیا تعریف شده است یا این موضوع نوعی بلندپروازی است؟

پاسخ به این سوال مثبت است. در واقع در مجموعه‌های بزرگی که کارهای علمی و تخصصی در حوزه‌های گوناگون انجام می‌دهند، همیشه در کنار فعالیت‌های خود تحقیقاتی هم در مورد فضا انجام می‌دهند. رشته معدن هم مستثنا نیست و به‌طور کلی در کنار تحقیقاتی که در حوزه معدن انجام می‌شود، شاخه کوچکی هم بخش معدنکاری در فضا است که به‌عنوان یک تخصص و حوزه تحقیقاتی به آن پرداخته می‌شود.

چرا با اینکه هنوز بسیاری معادن نامکشوف در کره زمین وجود دارد، پای معدنکاری در فضا به‌میان آمده است؟ تعریف بسیاری از این پروژه‌های کیهانی نه‌فقط در حوزه معدن، بلکه در تمام رشته‌ها و حتی شأن نزول سازمان‌های فضایی مثل ناسا تنها این نیست که به مطالعه فضا بپردازند، در واقع آنها با بررسی یک موضوع در ابعاد و شرایط کیهانی، آن موضوع را توسعه می‌دهند. به‌عنوان مثال، اگر قرار باشد در فضا یا کره ماه معدنکاری شود و عملیات استخراج انجام گیرد، بسیاری از تجهیزاتی که ما اینجا روی زمین داریم، به‌کار نخواهد آمد.

در فضا باید از فناوری دیگری استفاده کرد که لازمه آن توسعه تکنولوژی‌های نوین است.

یکی از مشکلاتی که در پیشرفت علمی وجود دارد، این است که به‌طورمعمول تلاش می‌شود تا ایده‌ها و روش‌هایی که در زمان‌های گذشته تولید شده، بازتولید و بروزرسانی شود.

اما جایی لازم است که ما مسئله‌ها را از اول بررسی کنیم و راه‌حل‌های جدیدی برای آنها بیابیم. پروژه‌های کیهانی واجد این شرایط هستند و وقتی موضوعاتی مانند معدنکاری در فضا مطرح می‌شود، موارد متعددی را لازم است مورد بازنگری قرار دهیم و از ابتدا نحوه حل مسئله را عوض کنیم. به‌عبارت دیگر، وقتی از جعبه فکری خودمان بیرون بیاییم و در پی حل مسائل در فضا برویم، راه‌حل‌های خلاقانه‌تری پدید می‌آید.

برای مثال، روی زمین لودر باری را برمی‌دارد و آن را توی کامیون خالی می‌کند، اما همین کار ساده را در فضا نمی‌توان انجام داد، زیرا جاذبه کمتر این کار را در فضا ناممکن می‌کند.

پس برای انجام این، باید راه‌حلی جدید ارائه شود تا در نهایت ابزارهای جدیدی بسازیم و در این مسیر به دانشی دست می‌یابیم که روی زمین هم می‌تواند کاربرد داشته باشد.

بسیاری از تکنولوژی‌هایی که امروزه مورداستفاده قرار می‌گیرند، از ابتدا برای فضای ساخته‌شده بوده است، به‌عنوان مثال به پای مصنوعی می‌توان اشاره کرد که امروزه برای توان‌بخشی مورداستفاده قرار می‌گیرد، اما در اصل پای ربات‌های فضایی بوده است. همین‌طور تکنولوژی تولید شیشه‌ها و لنزهای ضدخش، که امروزه در عینک‌های طبی و آفتابی مورداستفاده قرار می‌گیرد، که از ابتدا برای کاربردهای فضایی توسعه داده شده بود یا پمپ انسولین که برای تنظیم میزان قند خون به‌کار می‌رود، اما برای فضانوردها ساخته شده بود.

به‌همین ترتیب، بسیاری از پیشرفت‌هایی که در زمینه استفاده از انرژی خورشیدی و تبدیل آن به الکتریسته اتفاق افتاده است، در تحقیقات فضایی به‌دست آمده است. فرض کنید، قرار است برای معدنکاری فرازمینی یک کامیون روی سطح ماه حرکت کند. در آنجا نه بنزین و گازوئیل در دسترس است و نه معقول است که سوخت را از کره زمین به آنجا منتقل کنیم، بنابراین بهترین راه ممکن استفاده از باتری در کامیون‌ها است که انرژی موردنیاز خود را از خورشید تامین کنند. این ایده می‌تواند در زمین هم پیاده شود و معدنکاری سبز را توسعه و رواج دهد.

پس وقتی صحبت از پروژه‌های فضایی از جمله معدنکاری فرازمینی می‌شود، باید این نکته را در نظر داشت که هنوز فاصله زیادی تا تحقق این رویا وجود دارد، اما هزینه کردن برای این پروژه‌ها، در واقع نوعی سرمایه‌گذاری است که به‌سرعت به سودآوری می‌رسد، بنابراین همان‌طور که گفته شد، اگر چین، امریکا یا کشورهای دیگر وقتی وارد پروژه‌های فضایی می‌شوند، تنها به‌دنبال این هدف نیستند که از ماه مواد معدنی موردنیاز خود را تامین کنند، بلکه به توسعه دانش برای کره زمین هم توجه دارند.

در حال حاضر هیچ قانون مدون و مورد قبول جامعه جهانی درباره قوانین بین‌المللی وجود ندارد و ماه یا سایر اجرام آسمانی متعلق به هیچ کشوری نیست، اما معاهداتی بین‌المللی برای جلوگیری از آلوده کردن فضا یا مدیریت زباله‌های فضایی و مواردی از این دست وجود دارد.

روزگار معدن
صنایع فلزی و غیرفلزی
۴ شنبه
۲ مهر ۱۴۰۱
۲۷ صفر ۱۴۴۴
۲۴ سپتامبر ۲۰۲۲
سال پنجم ● شماره ۹۲۵

گزارش خبری

تمدید برند ذوب‌آهن در سازمان جهانی مالکیت فکری

جلسه تحویل مدارک ثبت‌نام و نشان تجاری ذوب‌آهن اصفهان (ESCO و ZOBESCO) در سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO) با حضور ایرج رخصتی مدیرعامل، حمیدرضا رضائی مدیر حوزه مدیرعامل و تعاملات منطقه‌ای، حمید سرال مدیر روابط‌عمومی، محمدعلی میرزا بابایی مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان پلکان و جمعی از کارکنان روابط‌عمومی ذوب‌آهن اصفهان، ۲۷شهریورماه در دفتر مدیرعامل شرکت برگزار شد.

به گزارش روابط‌عمومی ذوب‌آهن، ایرج رخصتی، مدیرعامل ذوب‌آهن اصفهان در این نشست با اشاره به اینکه این شرکت تاریخچه ۵۰ ساله در صنعت فولاد کشور دارد، گفت: ذوب‌آهن پایه‌گذار صنعت فولاد و توسعه‌دهنده این صنعت در کشور است.

لذا وظیفه ما است که نگذاریم به نام آن خدشه‌ای وارد شود و ثبت‌نام و برند تجاری این مجتمع عظیم صنعتی نیز می‌تواند صیانت از این صنعت باشد.

وی افزود: شعار ذوب‌آهن اصفهان «با اطمینان بسازید» است و ریشه در کیفیت محصولات تولیدی دارد. درواقع کیفیت محصولات ذوب‌آهن همواره بالاتر از سطح استاندارد کشور است که این مهم، بیانگر با اطمینان ساختن است.

مهندس رخصتی، ذوب‌آهن اصفهان را سرمایه ملی دانست وگفت: این مجتمع عظیم صنعتی یکی از پرافتخارترین کارخانه‌های فولادی کشور است که با روش کوره‌بلند که بهترین روش برای تولید فولاد است محصولات خود را تولید می‌کند و توانسته با نظارت‌های دائم و کنترل کیفیت محصولات خود، بیشترین رضایت مشتریان را جلب کند.

مدیر روابط‌عمومی ذوب‌آهن اصفهان نیز در این نشست گفت: با توجه به مزایا و ریسک‌های موجود در حوزه ثبت‌نام و نشان تجاری ذوب‌آهن اصفهان در بازارهای صادراتی، روابط‌عمومی با هماهنگی و همکاری معاونت محترم بازاریابی و فروش شرکت تمهیدات ویژه‌ای برای این موضوع اندیشید و از دوسال پیش فرآیند تمدید ثبت برند ذوب‌آهن اصفهان با نام تجاری (ESCO و ZOBESCO) شروع و در امسال تکمیل شد.

حمید سرال با اشاره به اینکه برند ذوب‌آهن با شعار با اطمینان بسازید ثبت شده است افزود: با ثبت برند ذوب‌آهن از هرگونه سوءاستفاده احتمالی جلوگیری خواهد شد و این برند جهانی مورد حمایت سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO) قرار گرفت.

وی با اشاره به اینکه هم اکنون محصولات تولیدی ذوب‌آهن علاوه‌بر رفع نیاز داخل کشور، به بیش از ۲۳ کشور اروپایی، آسیایی و آفریقایی صادر می‌شود، گفت: برای صادرات، نام و برند تجاری ذوب‌آهن اصفهان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

محمدعلی میرزا بابایی مدیرعامل شرکت دانش‌بنیان پلکان نیز گفت: با ارزش‌ترین دارایی هر شرکتی برند آن است که در بازار با آن شناخته می‌شود و برای حفاظت از آن حتما باید آن را ثبت و مراقبت کرد.

وی افزود: ذوب‌آهن مادر صنعت فولاد کشور است و برند آن نیز مانند تکه‌ای از خاک کشور است که باید از آن صیانت کرد.

میرزا بابایی گفت: این شرکت با ثبت‌نام تجاری خود مالکیت معنوی برند خود را دریافت و می‌تواند با اطمینان از آن استفاده کند.

استراتژی توسعه‌محور فولاد مبارکه در تامین زیرساخت‌ها

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

توسعه چشمگیر صنعت تولید فولاد ایران در سال‌های اخیر مرهون ظرفیت‌های معدنی و سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در حوزه معادن و حلقه‌های بالادستی زنجیره و همچنین تولید محصولات استراتژیک با به کارگیری از دانش و تکنولوژی روز تولید در حلقه‌های پایین‌دستی زنجیره بوده است. شرکت فولاد مبارکه را باید بدون شک بزرگ‌ترین بنگاه اقتصادی در صنعت فولاد کشور دانست که همواره تلاش داشته است تا همگام با توسعه ظرفیت‌های فولادسازی کشور، در مسیر توسعه و ارتقای ظرفیت‌های تولیدی خود حرکت کند تا به این ترتیب، با تولید محصولات استراتژیک و خاص، زمینه‌ساز بالندگی و رشد روزافزون این صنعت را فراهم کند.

اقدامات شرکت فولاد مبارکه در زمینه توسعه ظرفیت‌های تولید، ارتقای زیرساخت‌ها و مسئولیت‌های اجتماعی سبب شده است تا امروز تحولات اقتصادی قابل ملاحظه‌ای در استان اصفهان ایجاد و به قطب تولید فولاد در کشور تبدیل شود.

در همین زمینه گفت‌وگوی فلزات آنلاین با غلامرضا سلیمی، معاون بهره‌برداری شرکت فولاد مبارکه به شرح زیر است:

● شرکت فولاد مبارکه اصفهان چه نقشی در توسعه اقتصادی کشور و افزایش تولید و اشتغال اصفهان دارد؟

فولاد، به عنوان یک صنعت مادر در داخل کشور محسوب می‌شود و به دنبال آن صنایع بالادستی و پایین‌دستی خود را تحت‌تاثیر قرار داده است. بر همین اساس، شرکت فولاد مبارکه در استان اصفهان به خوبی توانسته است نقش خود را به دنبال توسعه و پیشرفت‌های کمی و کیفی در این مجتمع عظیم صنعتی در صنایع بالادستی مانند معادن و تامین‌کنندگان مواد اولیه و افزودنی‌ها و مواد مصرفی ایفا کند.

در صنایع پایین‌دستی نیز هنگامی که فولاد مبارکه موفق به تولید یک محصول جدید با به کارگیری تکنولوژی روز می‌شود، خوراک مورد نیاز آنها تامین و در نهایت منجربه توسعه این صنایع می‌شود.

بنابراین می‌توان گفت نقش فولاد مبارکه در پیشرفت و توسعه اقتصادی استان و کشور، نقشی پررنگ و تاثیرگذار است. در نگاه اول، هدف از بهره‌برداری از فولاد مبارکه، تولید ۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار تن فولاد خام بود که در ادامه به دو میلیون و ۴۰۰ هزار تن رسید. درحال‌حاضر ظرفیت اسمی تولید در فولاد مبارکه، به هفت میلیون و ۲۰۰ هزار تن رسیده است که امیدوار هستیم این رقم در افق ۱۴۰۴، به ۹ میلیون و ۲۰۰ هزار تن برسد.

همچنین در گروه فولاد مبارکه نیز ظرفیت اسمی تولید ۱۰ میلیون و ۵۰۰ هزار تن است و خوشبختانه با تمام قوا در حال فعالیت هستیم. صنعت فولاد در کشور، یک صنعت پیشران است اما این صنعت باید با تکنولوژی روز دنیا که توسط برخی برندهای دیگر نیز وارد کشور شده است، خود را وفق دهد و ارتقا پیدا کند

● اولویت اصلی فولاد مبارکه در خصوص اجرای برنامه‌های توسعه چیست؟ در سیاست‌گذاری این شرکت صرفا توسعه افقی مد نظر قرار دارد یا برای توسعه عمودی و تکمیل زنجیره ارزش نیز برنامه‌ریزی شده است؟

شرکت فولاد مبارکه در راستای اجرای طرح‌های توسعه، دو هدف اصلی را دنبال می‌کند. توسعه تکنولوژی و توسعه محصول هدف مهمی است که باید در خطوط تولیدی شرکت در کانون توجه قرار بگیرد؛ هرچند طی ۳۰ سال فعالیت به دنبال تحقق این هدف بوده‌ایم و شرکت همزمان با تکنولوژی روز دنیا، در حرکت بوده و توسعههای مقطعی را در دستور کار خود قرار داده است اما ضرورت دارد فولاد مبارکه، خود را مجهز به تکنولوژی روز دنیا کند. فولاد مبارکه تلاش دارد با ارائه محصولات جدید به بازار و استفاده از تکنولوژی روز دنیا، نرخ تمام شده محصولات را ضمن ایجاد انگیزه و حمایت از صنایع بالادستی و تامین نیاز صنایع پایین‌دستی کاهش دهد.

درحال‌حاضر شرکت‌های خودروسازی خواهان گریدهای جدید فولادی تولید شده در جهان در هستند که در بدنه خودرو مورد استفاده قرار می‌گیرد و این شرکت در تلاش است طی دو تا سه سال آینده، آخرین گریدهای فولادی روز دنیا را تولید و به خودروسازان عرضه کند. در یک نگاه کلی، شرکت فولاد مبارکه متناسب با نیاز بازار خود را توسعه داده است و در ادامه به این مهم شتاب بیشتری خواهد داد.

مدیریت جدید فولاد مبارکه به دنبال توسعه کلان در کشور و حضور موفق در بازارهای جهانی است. این شرکت در نظر دارد در تامین مواد اولیه مورد نیاز و زیرساخت‌های اصلی کشور مانند حمل‌ونقل ریلی و کشتیرانی و بنادر حضور فعال داشته باشد. همچنین فولاد مبارکه در تلاش است در حوزه زیست‌محیطی که نقش کلیدی در توسعه کشور دارد، نقش خود را به بهترین شکل ممکن ایفا کند.

● گروه شرکت‌های فولاد مبارکه چه طرح‌های توسعه‌ای در دست اجرا دارد؟

در چند سال اخیر، خشکسالی وکمبود آب و به دنبال آن قطعی برق، باعث کاهش تولید در کشور شده است به همین دلیل، فولاد مبارکه ذهنیت خود را متوجه این مسئله کرده و به دنبال سرمایه‌گذاری و اجرای طرح‌های توسعه برای بهبود شرایط بوده است. از جمله طرح‌های توسعه که می‌توان به آنها اشاره کرد، احداث نیروگاه سیکل ترکیبی ۶۵۰ مگاواتی است که درحال‌حاضر بیش از ۳۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و اخذ مجوزهای لازم صورت پذیرفته است و به امید خدا در اوایل سال ۱۴۰۲ به بهره‌برداری خواهد رسید. همچنین شرکت در تلاش است با ساخت نیروگاه بادی و خورشیدی، در راه استفاده از انرژی‌های پاک قدم بردارد. اگرچه میزان پیشرفت فیزیکی این نیروگاه‌ها به اندازه نیروگاه سیکل ترکیبی نیست اما انتخاب محل ساخت، قراردادهای اولیه و تامین قطعات این پروژه‌ها انجام شده است و امیدوار هستیم نیروگاه خورشیدی در سال ۱۴۰۲ شروع به فعالیت کند که این زمان برای نیروگاه بادی طولانی‌تر خواهد بود. در زمینه مصرف آب، فولاد مبارکه به میزان قابل توجهی به کاهش مصرف آب جامه عمل پوشانده است. درحال‌حاضر مصرف آب این شرکت، دو متر مکعب در هر تن تولید محصول است؛ در صورتی که این رقم در دنیا به حدود ۵ تا ۶ مترمکعب در هر تن محصول است.

از دیگر طرح‌های توسعه این شرکت، نصب اسمز معکوس و تصفیه تکمیلی پساب بهداشتی است که باعث می‌شود برداشت از آب زاینده رود به صفر برسد همچنین طرح‌های بازچرخانی آب و استفاده از فاضلاب‌های شهری را در دستور کار قرار داده‌ایم و درحال‌حاضر درصد قابل توجهی از آب مورد نیاز فولاد مبارکه، از این محل تامین می‌شود.

همچنین در تلاش هستیم با رایزنی‌های لازم در سایر شهرها نیز این برنامه را اجرایی کنیم. در بخش تولید، خوشبختانه مراحل عملیاتی خط نورد گرم ۲ پس از سال‌ها بحث و بررسی و چالش‌های موجود آغاز شده و خاک‌برداری در حال اجرا است و ساخت قطعات مورد نیاز در خارج از کشور صورت می‌پذیرد.

با این تفاسیر امیدوار هستیم این خط طی سه سال آینده به بهره‌برداری برسد. طرح‌های توسعه در خط نورد سرد نیز در حال اجرا و اقدامات لازم جهت تامین مواد مورد نیاز خط نورد گرم صورت پذیرفته است. در گروه شرکت‌های فولاد مبارکه نیز به دنبال اجرای طرح‌های توسعه برای تامین آهن اسفنجی و ورق‌های گالوانیزه، رنگی و قلع‌اندود هستیم.

● بهره‌برداری از این طرح‌ها چه تاثیری بر میزان تولید و سطوح درآمدی شرکت دارد؟

باتوجه به اینکه ظرفیت تولید فولاد خام در شرکت فولاد مبارکه حدود دو میلیون و ۵۰۰ هزار تن بیشتر از ظرفیت تولید خطوط نورد است، بنابراین چاره‌ای جز صادرات فولاد خام تولید شده نداریم. باوجود اینکه این مسئله برای شرکت و کشور ارزآوری به همراه دارد اما صادرات فولاد خام ارزش افزوده ندارد و ارزش افزوده آن سهم کشور واردکننده می‌شود. بر همین اساس فولاد مبارکه دغدغه راه‌اندازی خط نورد گرم ۲ را داشته است؛ چراکه اگر این خط وارد مدار تولید شود، گام بلندی در راستای مقابله با خام‌فروشی برداشته خواهد شد و این در حالی است که میزان مصرف انرژی و همچنین آلایندگی تولید در خطوط نورد در حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد از خطوط تولید تختال کمتر است.

بر همین اساس، راه‌اندازی خطوط نورد به ویژه نورد گرم ۲ با سودآوری قابل توجهی برای شرکت همراه خواهد بود و همچنین چرخه تولید در فولاد مبارکه کامل خواهد شد. ضمن اینکه در خطوط نورد سرد، از آنجایی که بازار نیازمند گریدهای ویژه فولادی است، در تلاش هستیم کشور را از یک سری گریدها مانند فولاد الکتریکی که طی سالیان اخیر به کشور وارد می‌شده است، بی‌نیاز سازیم. درحال‌حاضر انواع گریدهای پایین در داخل کشور در حال تولید و تولید گریدهای بالای فولاد الکتریکی نیازمند تکنولوژی جدید و روز دنیا است.

بر همین اساس می‌توان گفت طرح‌های توسعه اجرا شده در فولاد مبارکه ضمن مقابله با خام‌فروشی، کاهش نرخ تمام شده را به دنبال خواهد داشت و همچنین بزرگ‌ترین مجموعه صنعتی کشور را به سمت الزامات زیست‌محیطی سوق می‌دهد. لازم به ذکر است که همزمان با شرکت‌های مطرح جهان، در حال حرکت به سمت کربن صفر هستیم و چاره‌ای جز تحقق و اجرای طرح‌های توسعه برای حضور موفق در بازارهای بین‌المللی نداریم.

● چشم‌انداز فولاد مبارکه برای سال‌های آینده را چطور می‌بینید؟

چشم‌انداز و هدف اصلی فولاد مبارکه، حفظ جایگاه برتر خود در صنعت فولاد منطقه است تا همچنان یک سازمان جهان تراز باقی بماند. این شرکت، یک بنگاه اقتصادی بزرگ است و باید الگوی ملی بنگاه‌داری خود را همچنان تقویت کند. همچنین در مقوله مشتری‌مداری و ارزش‌هایی مانند رشد درآمدزایی، توسعه سرمایه‌گذاری و بهره‌وری که یک سازمان ملی اهمیت بسیاری برای آنها قائل است، فولاد مبارکه نیز تمام تلاش خود را جهت تحقق آنها به کار خواهد گرفت و امیدوار هستیم با توجه به این مسائل، افق روشنی در انتظار این شرکت باشد. اگرچه نیل به این اهداف با چالش‌های جدی از جمله قیمت‌گذاری‌های نامتعارف در صنعت فولاد، دسترسی به منابع انژی و تامین مواد اولیه همراه است اما فولاد مبارکه حتی برای تامین مواد اولیه مورد نیاز خود نیز برنامه‌ریزی‌های کارشناسانه‌ای داشته و استفاده بهینه از معادن کوچک‌مقیاس را در دستور کار خود قرار داده است.

در یک نگاه کلی می‌توان گفت چشم‌انداز فولاد مبارکه بسیار روشن خواهد بود و از آنجایی که مقام معظم رهبری طی سالیان اخیر، نگاه و تاکید ویژه‌ای بر مقوله تولید داشته‌اند و امسال نیز «تولید، دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» نامگذاری شده است، بنابراین باید اذعان داشت که تولید شاه کلید برون‌رفت از مشکلات موجود است و امیدوار هستیم تمامی سازمان‌ها در راستای تحقق و توسعه تولید در بخش‌های مختلف اعم از صنعت، معدن، کشاورزی و حتی تولید علم با یکدیگر همکاری کنند.

چشم‌انداز فولاد مبارکه، دیدگاهی جهان تراز است و در تلاش هستیم علاوه بر توسعه تولید که ماموریت اصلی ماست، نقش بسزایی در توسعه زیرساخت‌های کشور داشته باشیم و از هیچ تلاشی برای توسعه و پیشرفت صنعت فولاد کشور دریغ نخواهیم کرد.

ابرپروژه فولادی بدون برنامه‌ریزی مطرح شد

یک فعال صنعت فولادی گفت: در چند سال آینده برای ساخت فولاد در کشورهای پیشرفته، بجای سوخت فسیلی از هیدروژن استفاده خواهد شد.

بهرام شکوری در گفت‌وگو با فولادبان در خصوص ابرپروژه فولادی ایران مطرح کرد: اساس این پروژه از ریشه اشتباه است، چرا که دولت نباید در بنگاه‌داری دخالت کند.

همچنین اگر این طرح‌ها و پروژه‌ها برای بخش خصوصی جذابیت داشته باشد، در آن سرمایه‌گذاری می‌کنند که در این صورت حتی مقیاس و معیارها نیز می‌تواند به‌دست این شرکت‌ها تعیین شود.

وی با اشاره به مطرح شدن فولاد سبز در چند سال اخیر گفت: فولاد سبز، به نوعی روش تولید جدید در این صنعت است که در این راستا فولاد، به جای سوخت‌های فسیلی با استفاده از هیدروژن ساخته می‌شود. به همین دلیل می‌توان گفت با کیفیت فعلی محصولات فولادی ایرانی، در آینده خریداری نخواهند داشت.

از طرفی کشور در تلاش است تا با افزایش ۴۰ میلیون تنی در این حوزه، پیشرفت چشمگیری را تجربه کند و با توجه به موارد فوق، می‌توان دریافت برنامه‌ریزی مناسبی در این صنعت انجام نشده است.

این فعال بازار فولاد تصریح کرد: در این راستا به نظر می‌رسد پیش‌بینی تولید ۵۵ میلیون تن فولاد بدون ذره‌ای تحقیق کارشناسی مطرح شده و در واقع محاسبه منطقی در این زمینه صورت نگرفته است. در این راستا یکی از مشکلات اساسی در کشور، آماده نبودن زیرساخت‌ها است، به گونه‌ای که حتی با توسعه طرح‌ها، در زیرساخت‌ها تغییری ایجاد نمی‌شود. از طرفی امروزه با وجود ظرفیت ۱۲ تنی کشور، شرکت‌های فولادی در استان‌های مرزهای جنوبی توسعه داده می‌شوند و این در حالیست که در این محدوده، کمبود آب بیداد می‌کند.

شکوری بیان کرد: بنابراین اگر شرکت‌های فولادی در نزدیکی معادن ساخته شوند، در هزینه حمل‌ونقل و آب نیز صرفه جویی خواهد شد.

در این راستا می‌توان طرح‌ها و پروژه‌ها را با مصرف آب کمتر توسعه داد و از طرفی هزینه نقل و انتقال مواد اولیه به کارخانجات نیز کاهش می‌یابد.

قیمت‌گذاری دستوری، بلای جان فولاد

یک کارشناس حوزه فولاد گفت: قیمت‌گذاری محصولات فولادی در بورس کالا منجر به ایجاد وضعیت رکود در این بازار شده است، از این رو برای خروج از رکود باید جریان تعیین قیمتی در بورس کالا، آزاد گذاشته شود.

محمد خالوندی در گفت‌وگو با فولادبان در خصوص فرمول قیمت‌گذاری محصولات فولادی در بورس کالا تصریح کرد: قیمت‌گذاری برای محصولات فولادی در بورس کالا، درست نیست و بهترین روشی که می‌توان به کار گرفت کشف نرخ بر اساس عرضه و تقاضا است.

این کارشناس حوزه فولاد در مورد مشکلاتی که فرمول نرخ پایه برای محصولات فولادی به وجود آورده است نیز افزود: درحال‌حاضر، شرایط به گونه‌ای پیشرفته که هیچ توجیه اقتصادی برای تولید شمش وجود ندارد. از سوی دیگر، این قیمت‌گذاری دستوری برای محصولات فولادی در بورس کالا، منجربه راکد شدن شرایط بازار شده است. وی در خصوص طرح تحقیق و تفحص احتمالی مجلس شورای اسلامی از بورس کالا نیز اظهار کرد: تحقیق و تفحص منجر به آشکار شدن مسائل مهمی می‌شود. از سوی دیگر، این امر منجربه کنترل بورس کالا خواهد شد که می‌تواند نتایج مناسبی را به همراه داشته باشد.

خالوندی با اشاره به برجام و تاثیر آن در بازار فولاد خاطر نشان کرد: البته احیای برجام و در پی آن، شروع روند کاهشی نرخ دلار از اتفاقات مثبتی است که می‌تواند بر بهبود وضعیت صنعت فولاد کشور اثرگذار واقع شود.

بحران انرژی، گریبان‌گیر فولادسازان اروپایی

گروه معدن

در روش‌های مختلف نظیر کوره قوس و کوره‌بلند چه برای تولید محصولات طویل، چه تولید ورق که دو محصول مهم و کلیدی و پرکاربرد هستند و چه برای تولید مقاطع دیگر، بحران انرژی می‌تواند بر روند تولید آنها تأثیرگذار باشد.

به گزارش ایراسین، یکی از مشکلاتی که بسیاری از صنایع دنیا با آن دست و پنجه‌نرم می‌کنند موضوع انرژی است. مسئله انرژی خصوصا در تولید فلزات بسیار مهم است چراکه در فرآیند تولید مقاطع مختلف، برق و گاز نقشی کلیدی را بازی می‌کنند.

تولیدکنندگان فولاد به عنوان یکی از مهم‌ترین فلزات اساسی نیز از این قاعده مستثنا نیستند و در روش‌های مختلف نظیر کوره قوس و کوره‌بلند چه برای تولید محصولات طویل، چه تولید ورق که دو محصول مهم و کلیدی و پرکاربرد هستند و چه برای تولید مقاطع دیگر، بحران انرژی می‌تواند بر روند تولید آنها تأثیرگذار باشد.

زمستان سرد صنایع در اروپا

پس از وقوع بحران‌های سیاسی در اروپا با شکل‌گرفتن نزاع میان روسیه و اوکراین، تحریم‌های زیادی علیه روسیه اعمال شد. روسیه نیز در پاسخ به این تحریم‌ها محدودیت‌های انرژی را به بهانه تعمیرات خطوط لوله انتقال گاز، علیه اتحادیه اروپا اعمال کرد. در نتیجه این تحریم‌ها که در آستانه زمستان انجام شد، هشتگ «زمستان سرد» در شبکه‌های اجتماعی به راه افتاد و پس از چندی ترند شد. به همین خاطر بسیاری از مردم در کشورهای اروپایی برای تأمین انرژی مورد نیاز برای گرم ماندن خانه‌های‌شان به جمع کردن چوب و... پرداختند.

اما در این بین بحران انرژی برای صنایع بسیار متفاوت است. نبود انرژی همان‌طور که در ابتدای گزارش گفته شد به چالش بزرگی برای صنعت اروپا که بخش زیادی از درامدهای اتحادیه اروپا از این محل تأمین می‌شود تبدیل شده است. بسیاری از صنایع انرژی‌بر اروپا نظیر تولیدکنندگان فلزات، شیشه‌سازی، کود، سیمان، مواد شیمیایی و... به آستانه تعطیلی کشیده شدند.

صنعت فولاد اروپا نیز که یکی از مهم‌ترین صنایع در اتحادیه اروپا است امروز با این بحران دست و پنجه‌نرم می‌کند. به گزارش رویترز، بحران انرژی در اروپا به یکی از یکی از مشکلات بزرگ تولیدکنندگان فلزات، خصوصا فولادی‌ها تبدیل شده است. علاوه‌بر این به خاطر کمبود حامل‌های انرژی، قیمت‌ها نیز افزایش یافته و به همین علت صادرات محصولات فولادی کم شده و مجبور به واردات این کالای مهم خواهند شد.

همچنین طبق گزارش رویترز، ۵۰ درصد از ظرفیت آلمینیوم و روی تحت‌تأثیر این بحران‌ها قرار گرفته و به زودی اتحادیه اروپا را مجبور به واردات فلزات اساسی خواهد کرد. بسیاری از کارخانه‌های تولید فلزات اساسی نیز به خاطر این بحران‌ها، اجبارا به تعمیرات اساسی خطوط تولید خود پرداخته‌اند.

دوپلنت آرسلورمیتال تعطیل شد

شرکت آرسلورمیتال بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد در جهان است که تولید فولاد خام آن، در سال ۲۰۱۱ معادل حدود ۱۰۰ میلیون تن برآورد شده‌است. در سال ۲۰۱۲ این هلدینگ، در فهرست فورچون جهانی ۵۰۰ در رتبه ۷۰ از بزرگ‌ترین شرکت‌های جهان قرار گرفت.

این روزها آرسلورمیتال نیز قربانی بحران‌های انرژی شد و به زودی دوپلنت آن در آلمان از چرخه تولید خارج می‌شود. این فولادساز بزرگ دنیا دلیل این تعطیلی را افزایش هزینه برق و در نتیجه بی‌سود شدن فعالیت این پلنت‌ها عنوان کرده است.

البته این بحران، تنها مشکل امروز فولادسازان اروپایی نیست و به خاطر تلاش‌ها برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، قیمت‌ها در حال کاهش بوده و از سطح تقاضا نیز کاسته شده است.

علاوه بر این یکی از کوره‌های بلند این شرکت در اسپانیا نیز به زودی تعطیل خواهد شد. ۳.۶۵میلیون تن فولاد از پلنت‌های این شرکت در آلمان و اسپانیا تولید می‌شود که خلأ این حجم از محصولات فولادی می‌تواند برای بازار جهانی بسیار چالش‌برانگیز باشد.

فرصتی برای تصاحب بازار

این بحران‌ها در صورت ادامه‌دار شدن می‌تواند اقتصاد اروپا را بسیار تحت‌تأثیر قرار دهد. از سوی اتحادیه اروپا تولیدکننده و صادرکننده بسیاری از محصولات بوده که امروز به خاطر محدودیت‌های انرژی دیگر نمی‌تواند این محصولات را تولید کند و در نتیجه درآمد حاصل از آن دیگر احصاء نخواهد شد. از طرف دیگر به زودی این کشورها تبدیل به واردکننده بسیاری از محصولات خواهند بود.

به همین خاطر این فرصت خوبی است که کشورهای آسیایی نظیر چین، هند، ترکیه، ایران و... که انرژی فراوان‌تری را در اختیار دارند می‌توانند خلأ موجود را نه تنها در زمینه فلزات اساسی بلکه در بسیاری از صنایع انرژی‌بر جبران کنند.

البته محدودیت‌های انرژی به خاطر دلایلی نظیر سیاست‌گذاری‌ها، نبود مصرف بهینه در مصارف خانگی و.... در ایران نیز وجود دارد و با فرا رسیدن زمستان بسیاری از صنایع از جمله فولادسازان را با چالش محدودیت‌های گاز روبه‌رو می‌شوند، بحرانی که باید با مدیریت مجموعه‌های تصمیم‌گیرنده از چالش‌ها تبدیل به فرصت شوند.

امروز با توجه به بحران‌های جهانی، فرصت خوبی برای فولادسازان ایرانی برای حضور در بازار جهانی فراهم شده تا با تولید محصولات کیفی و ارزش‌افزوده بالا، کمبود محصولات فولادی را در بازارهای دنیا جبران کنند.

روی خط خبر

وضعیت بازار سنگ‌آهن چین

آخرین نرخ سنگ‌آهن وارداتی خلوص ۶۲درصد در چین ۹۸.۴۵ دلار هر تن خشک سی‌اف‌آر ثبت شده که ۲.۶ دلار افت نرخ داشت. پس از انتشار داده‌های نزولی اقتصاد کلان چین که چشم‌انداز تقاضای سنگ‌آهن را کاهش داد قیمت‌ها نزولی شد.

به گزارش فولاد ایران، دولت چین اخباری را منتشر کرد که نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مسکن در امسال کاهش یافته است. وضعیت بازار مسکن چین هنوز مطلوب نیست و چشم‌انداز خوش بینانه‌ای ندارد. همچنین انتظار می‌رود عرضه سنگ‌آهن برزیل در بازار نقدی ۳ماهه سوم سال بیشتر شود چراکه بهبود شرایط جوی عرضه به چین را افزایش داده است.

سکوت بازار بیلت جنوب شرق آسیا

قیمت بیلت وارداتی در بازار جنوب شرق آسیا با ۵ دلار بهبود هفتگی ۵۵۳ دلار هر تن سی‌اف‌آر شنیده شده است. درخواست‌های خرید کم است و جو بازار محصولات فولادی منطقه منفی شده است.

به گزارش فولاد ایران، بیلت صادراتی ویتنام ۵۳۰تا ۵۴۰ دلار هر تن فوب است که تغییر چندانی نداشته است. همچنین بیلت در بازار داخلی چین ۸دلار افت هفتگی داشته ۵۲۴ دلار هر تن با مالیات بر ارزش‌افزوده ثبت شده است. میلگرد هم در بورس شانگهای ۱۵ دلار افت داشته ۵۲۸ دلار هر تن ثبت شد که به افت بازار بیلت منجر شد.

بیلت وارداتی در چین ۴۹۵ دلار هر تن سی‌اف‌آر بوده که ۲ دلار افت هفتگی داشت تقاضا ناچیز بود و فعالیت زیادی در بازار دیده نشد.

احیای معادن غیرفعال به روند توسعه گلستان سرعت می‌بخشد

استاندار گلستان با تاکید بر شناسایی معادن غیرفعال استان گفت: فعالیت مجدد این معادن و استفاده از ظرفیت آنها روند توسعه گلستان را شتابان‌تر خواهد کرد.

به گزارش ایرنا، علی‌محمد زنگانه در جلسه شورای معادن گلستان اظهار کرد: مجوز معادن غیرفعال باطل می‌شود و برای ادامه فعالیت دوباره آنان مزایده برگزار خواهد شد.

استاندار گلستان گفت: دستگاه‌ها باید نظارت جدی را بر فرآیند فعالیت معادن داشته باشند و هیچ معدنی در هیچ مرحله و موضوعی نباید بدون مجوز فعالیت کند. وی ادامه داد: دستگاه‌ها در نظارت و برخورد، منفعلانه عمل نکنند و تمام سیستم‌های نظارتی باید با ریزبینی نسبت به مقابله با فساد و تخلف اقدام کنند. زنگانه افزود: قوانین توسعه کشور برای رسیدن به چشم‌انداز مشخص و حرکت کشور به پیشرفت معین شده است. ذخایر معدنی گلستان ازجمله ظرفیت‌های موجود این خطه شمالی است که با تنوع بالا در عرصه‌های گوناگون جغرافیایی گسترده شده‌اند، به طوری که گلستان در زمان حاضر با دارای معادنی در ۱۱ نوع ماده معدنی است و ۳۰۰ میلیون تن حجم ذخایر این مواد برآورد می‌شود. هم‌اکنون هزار و ۷۸۰ نفر در معادن استان گلستان فعالیت دارند.

کشف بیش از ۲۶ تن خاک معدنی غیرمجاز در خراسان جنوبی

فرمانده انتظامی شهرستان طبس گفت: ماموران پلیس در بازرسی از دو تریلی در این شهرستان ۲۶ تن و ۵۰۰ کیلوگرم خاک معدنی مس و روی غیرمجاز را کشف کردند.

به گزارش ایسنا، سرهنگ فاضل مریمی اظهار کرد: ماموران انتظامی شهرستان طبس هنگام کنترل خودروهای عبوری به ۲ دستگاه تریلی حامل بار در حرکت، مشکوک شدند و خودروها را برای بررسی بیشتر متوقف کردند. وی افزود: پس از هماهنگی با مقام قضایی در بازرسی از خودروها، ۲۶ تن و ۵۰۰ کیلوگرم خاک معدنی مس و روی غیرمجاز کشف شد که ارزش ریالی خاک‌های معدنی کشف شده بنابر نظریه کارشناسان مربوطه بالغ بر ۵ میلیارد ریال است. فرمانده انتظامی شهرستان طبس بیان کرد: ماموران در این زمینه ۲ خودروی کامیون را توقیف و ۲ متهم را دستگیر کردند که متهمان دستگیر شده به همراه پرونده برای سیر مراحل قانونی به مراجع قضایی معرفی شدند. وی گفت: نیروی انتظامی به منظور تامین نظم و امنیت عمومی با افراد سودجو که برای منافع شخصی خود اقدام به فعالیت‌های غیرقانونی می‌کنند، برابر قانون برخورد خواهد کرد.

صدور گواهی کشف معدن آلبلاغ اسفراین

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان شمالی گفت: گواهی کشف معدن آلبلاغ شهرستان اسفراین صادر و به سازمان توسعه، نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران(ایمیدرو) به عنوان بهره‌بردار این معدن ابلاغ شد. حسین حاجی بگلو به ایرنا اظهار کرد: ایمیدرو به لحاظ قانونی بدون دریافت گواهی اکتشاف نمی‌توانست برای انتخاب پیمانکار و واگذاری آن به بخش خصوصی اقدام کند و انتظار می‌رود با دریافت گواهی کشف زودتر نسبت به انتخاب پیمانکار اقدام شود. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان شمالی افزود: ایمیدرو باید برای انجام فعالیت‌های معدنی در آلبلاغ اسفراین نسبت به دریافت پروانه بهره‌برداری اقدام کند. وی گفت: ذخیره معدنی سرب و روی در آلبلاغ اسفراین، ۵۰۰ هزار تن برآورد شده است و عیار این معدن ۳۰ درصد است. معدن سرب و روی آلبلاغ در منطقه‌ای با همین نام در شهرستان اسفراین واقع است. این معدن از اواخر سال ۹۷ عرصه براشت‌های غیر مجاز بود و سودجویان به این منطقه هجوم برده و با اسب و الاغ ماده معدنی را از ارتفاعات به پایین می‌آورند.

با پیگیری‌های انجام شده تیم حفاظتی در این معدن مستقر شد و اکنون برداشت غیرمجاز از این معدن متوقف شده است. شهرستان ۱۲۰ هزار نفری اسفراین در ۶۰ کیلومتری جنوب شرقی اسفراین قرار دارد.

خام‌فروشی، آفت معادن سمنان

عکس: روزگار معدن

گروه معدن

استان سمنان معادن فراوانی دارد اما بسیاری شان به واسطه فقدان جذب سرمایه‌گذار مناسب، متاسفانه محصولات‌شان را خام‌فروشی می‌کنند و این باعث شده تا رشد اقتصادی لازم را در این بخش شاهد نباشیم.

به گزارش تحلیل بازار، یکی از مهم‌ترین مشکلات توسعه اقتصادی معادن استان سمنان خام‌فروشی است چراکه اجازه نمی‌دهد ارزش افزوده لازم برای تولیدات معدنی به خصوص معادن فلزی که عمدتا در شرق استان هستند اتفاق بیافتد. استان سمنان دارای معادن بسیار گسترده است که هم از لحاظ عیار و هم از لحاظ کمیت و از آن در سراسر کشور یگانه هستند.

فقط کافی است به این موضوع دقت کنیم که ۹۰درصد گچ در ایران در شهرستان سرخه و ۲۰ درصد کرومیت کشور در یک روستای فرومد از توابع شهرستان میامی وجود دارد اما عمده این محصولات معدنی مانند مس، بوکسیت، کرومیت، بالزامیت و... به صورت خام فروخته می‌شود.

ظرفیت‌های معدنی سمنان

ذخیره قطعی معادن استان بیش از ۶۲۰میلیون تن است و آن‌طور که رئیس سازمان صمت استان سمنان به خبرنگار بازار، می‌گوید: استان سمنان ۹۵درصد ذخایر سلستین و ۹۵درصد زئولیت کشور را در درون خود دارد که ظرفیتی بی‌بدیل برای توسعه اقتصادی است.

۹۰ درصد گچ در ایران در شهرستان سرخه است

علی تشنه‌دل با بیان اینکه ۴۰ درصد سولفات سدیم کشور در استان سمنان است و حتی یکم پنجم تمام کرومیت ایران را می‌توان در شرق استان یافت، تاکید کرد: تمام این معادن در کنار معادن مصالح ساختمانی مانند گچ و آهک و... از استان سمنان، یک قطب معدنی ساخته است.

وی با بیان اینکه سنگ لاشه، سنگ آهن، اندیزید، شن و ماسه، مس، روی، سرب، پتاس، گوگرد، مرمریت، زلوئیت و ده‌ها ماده معدنی دیگر در استان سمنان وجود دارد، بیان کرد: ۴۲ نوع ماده معدنی در استان سمنان استخراج می‌شود که بیش از نصف تنوع معادن کشور را شامل می‌شود و این نشان از ظرفیت‌های اساسی ما در این بخش دارد.

علل خام‌فروشی

مهرداد عاشوری، یک کارشناس حوزه معادن با بیان اینکه یکی از مسائلی که سبب شده خام‌فروشی در استان سمنان گسترش پیدا کند فقدان جذب سرمایه‌گذار مناسب برای ایجاد واحدهای فرآوری است، ابراز کرد: در صورت جذب سرمایه‌گذار و حمایت از آن می‌توانیم مشاغل پرتعدادی را در زمینه فرآوری معدنی ایجاد کنیم.

وی با بیان اینکه نخستین مشکلی که برسر راه جذب سرمایه‌گذاران فرآوری معادن در استان سمنان وجود دارد موضوع کم‌آبی است که سبب شده و بخش اعظم سرمایه‌گذاران عطای کار را به لقایش ببخشند، ابراز کرد: مشکل آنجا خود را نمایان می‌سازد که بروکراسی اداری پیچیده و همچنین افزایش هزینه‌های تولید با کم‌آبی همراه می‌شود.

عاشوری با بیان اینکه مجموعه‌ای از مشکلات پیش‌پای توسعه سرمایه‌گذاری فرآوری محصولات معدنی استان سمنان قرار دارد، ابراز کرد: با وجود اینکه فراوری معدنی می‌تواند اشتغال خوبی را هم ایجاد کند اما جذب سرمایه‌گذار در این حوزه دشوار شده است.

سیدرضا طباطبایی، کارشناس اقتصادی با بیان اینکه در سال ۹۵ تحقیق جامعی برای سرمایه‌گذاری در استان سمنان صورت گرفت که در آن عنوان شده استان سمنان ۹ میلیون تن ذخیره مس، ۱۳ میلیون تن زغال‌سنگ، ۱۳میلیون تن خاک صنعتی، ۲ میلیون و ۷۰۰هزار تن بوکسیت شش و نیم میلیون تن سنگ نمک ۸ میلیون تن زئولیت و... دارد اما چرا نمی‌توانیم برای جلوگیری از خام فروشی معادن استان اقدامی را صورت دهیم؟

وی با بیان اینکه مشکل بزرگ ما در نشناختن سرمایه‌گذاران است، ابراز کرد: ما دو ایراد اساسی در استان سمنان داریم که نمی‌گذارد در زمینه جذب سرمایه‌گذار ر بخش‌های مختلف به ویژه معدن موفق عمل کنیم نخست فقدان برنامه‌ریزی جامع برای توسعه سرمایه‌گذاری مبتنی بر مزیت‌های اقتصادی و دوم عدم شناخت از سرمایه گذاران؛ که هر دو نیز به یک اندازه به این استان ضربه وارد کرده‌اند.

طباطبایی افزود: ما امروز در صورتی می‌توانیم در بخش فراوری معدنی موفق عمل کنیم که طبق برنامه جامع و کامل، تمام مزیت‌های معادن استان سمنان روستا به روستا بخش به بخش شهرستان به شهرستان، را ابتدا احصا کرده و بدانیم که باید به صورت تخصصی در چه زمینه‌ای کار کنیم. در این حوزه اقداماتی صورت گرفته اما در عرصه اجرا نتوانسته‌ایم آنطور که باید و شاید این مزیت‌شناسی را ارائه کنیم. پس گام بعدی ما ارائه ظرفیت‌هایی است که ما آنها را از کوچک‌ترین بخش‌ها یعنی روستاها احصا کرده‌ایم.

فقدان شناخت از سرمایه‌گذار

این کارشناس اقتصادی با بیان اینکه دومین ایراد فقدان شناخت از سرمایه‌گذار است، گفت: ما چندین نوع سرمایه‌گذار داریم و باید بپذیریم که به واسطه مشکلات اقتصادی کنونی، جذب آنان بسیار دشوار شده است. برای مثال ما یک نوع سرمایه‌گذار بومی داریم که عرق به موطن خودش دارد این سرمایه‌گذار حاضر است با سود کمتر بسازد یا سطح توقع خودش را پائین بیاورد تا جایی که با مشکلاتی که دیگران مانع می‌بینند، هم کنار بیاید اما آیا این سرمایه‌گذاران با بی‌آبی یا بروکراسی پیچیده هم کنار می‌آیند؟

طباطبایی با بیان اینکه ما اگر زمینه سرمایه‌گذاری را برای این دست سرمایه‌گذاران فراهم کنیم بسیار موفق خواهیم بود اما همین افراد هم دل زده و بسیاری‌شان دیگر کار نمی‌کنند، تاکید کرد: دومین گروه سرمایه‌گذاران، حرفه ای‌ها هستند که به هیچ چیز جز سود فکر نمی‌کنند که البته طبیعی است. جذب این گروه بسیار دشوار شده چراکه هزینه‌ها و ریسک‌های تولید در این ده سال اخیر بالا رفته و به سختی می‌توان آنها را جذب کرد.

وی با بیان اینکه این سرمایه‌گذاران سابقاً اگر یک واحد پولی را سرمایه‌گذاری می‌کردند بازگشت آن را در دو و یک برابر سود آن را در ۳ الی ۵ سال می‌خواستند اما امروز شاهد هستیم که سرمایه‌گذاران در همان سال دوم یک برابر سود و در سال سوم ۳ برابر پولی که گذاشته‌اند را سود می‌خواهند، بیان کرد: این شاید در نگاه اول نامعقول باشد اما دلیلش رشد بازارهای موازی تولید است. لذا باید بپرسیم که برای جذب این نوع سرمایه‌گذاران آیا برنامه خاصی در استان دیده می‌شود؟ آیا اصلا هیات مذاکره‌کننده سرمایه‌گذاری در استان وجود دارد که بتواند مزیت‌ها را به سرمایه‌گذار بشناساند و سپس آن را قانع کند که به استان بیایند؟ در نهایت باید گفت استان سمنان ظرفیت‌های عظیمی در بخش‌های معدنی دارد اما خام‌فروشی باعث شده تا ارزش‌افزوده از این مزیت‌های اقتصادی دور شود موضوعی که هم در اشتغال و هم در توسعه اقتصادی استان سمنان موثر است. التبه مقصود همان اثرگذاری منفی است چراکه در خام‌فروشی اشتغال و رشد اقتصادی چندانی وجود ندارد.

شرکت ایتالیایی در معادن خراسان جنوبی سرمایه‌گذاری می‌کند

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی از سرمایه‌گذاری ۷۰ میلیون یورویی شرکت ایراسکوی ایتالیا در معادن فلورین و فرآوری این ماده معدنی در خراسان جنوبی خبرداد.

به گزارش روابط‌عمومی اداره‌کل صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی، عباس جرجانی در نشست سرمایه‌گذاری شرکت ایراسکو در معادن فلورین استان که با حضور معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار، معاون توسعه معادن و صنایع معدنی ایمیدرو و به صورت ویدئوکنفرانسی با مدیرعامل شرکت ایراسکو در کشور ایتالیا برگزار شد، از سرمایه‌گذاری این شرکت در حوزه تامین ماشین‌آلات فرآوری و صنایع معدنی خبرداد و اظهار کرد: در فاز اول این سرمایه‌گذاری، تولید حدود ۴۰ هزار تن آلومینیوم فلوراید در شهرستان طبس پیش‌بینی شده است. مدیرکل صنعت، معدن و تجارت خراسان جنوبی افزود: با این سرمایه‌گذاری شاهد تحولی بزرگ در بخش فرآوری ماده معدنی ارزشمند فلورین و صنایع مرتبط با این ماده معدنی به ویژه آلومینیوم فلوراید در استان خواهیم بود. وی با بیان اینکه آلومینیوم فلوراید به عنوان یکی از مواد اولیه تولید آلومینیوم، درحال‌حاضر وارد کشور می‌شود که در صورت تولید داخلی، کشور از واردات این کالا بی‌نیاز خواهد شد گفت: فلورین و سایر مواد معدنی مورد نیاز برای تولید آلومینیوم فلوراید در داخل استان وجود دارد و مشکلی برای تامین مواد اولیه در این زمینه نداریم. جرجانی با بیان اینکه معادن فلورین استان در دو شهرستان طبس و نهبندان است گفت: بیشترین ذخایر فلورین کشور درحال‌حاضر در خراسان جنوبی وجود دارد.

آغاز طرح تحول زمین‌شناسی در آذربایجان غربی

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان آذربایجان‌غربی از آغاز طرح تحول زمین‌شناسی در این استان با هدف بالا بردن میزان ذخایر معدنی استان و گشودن کسب‌وکارهای معدنی جدید خبرداد.

به گزارش روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور، عبدالحمید سرتیپی افزود: طرح تحول از ابتدای مرداد ماه در جنوب استان آذربایجان‌غربی برای تهیه ۱۲ ورقه در سه لایه مطالعاتی زمین‌شناسی، زمین‌شناسی اقتصادی و ژئوشیمی در مساحتی بیش از ۱۸هزار کیلومترمربع آغاز شد.

وی با بیان اینکه این مطالعات مبنای توسعه اقتصاد معدنی استان را رقم خواهد زد، گفت: این طرح بزرگ‌ترین پروژه اکتشاف معدنی در منطقه شمال باختری کشور محسوب می‌شود و بالا بردن میزان ذخایر معدنی استان و گشودن کسب‌وکارهای معدنی از عمده اهداف مهم این پروژه است.

این مسئول خاطرنشان کرد: مطالعات ژئوفیزیک در آذربایجان غربی نیز انجام خواهد شد و در این عملیات ۱۵۰کارشناس زمین‌شناسی به‌منظور انجام مطالعات ژئوفیزیک هوایی و تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی در لایه اطلاعاتی مختلف حضور خواهند داشت.

به گفته سرتیپی، انجام مطالعات ژئوفیزیکی و اکتشاف ذخایر معدنی توسط دولت‌ها با هدف کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی و مردم انجام می‌شود و امور حاکمیتی اموری هستند که توسط دولت‌ها منجر به خلق ثروت می‌شوند.

وی ادامه‌داد: تعاملات و سرمایه‌گذاری خوبی از سوی سازمان توسعه و نوسازی معادن در آذربایجان غربی انجام خواهد شد و طرح تحول یک طرح مشارکتی حاصل از توافقنامه سه‌جانبه میان سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، ایمیدرو و معاونت معدنی و فراوری وزارت صمت است.

مدیرکل صمت آذربایجان غربی با اشاره به اینکه در طرح تحول و توافق‌نامه سه‌جانبه وظیفه حاکمیتی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور شناسایی و پی‌جویی مواد معدنی است، تأکید کرد: در ادامه با معرفی مناطق امیدبخش نتایج و نقشه‌های تهیه شده برای تکمیل اطلاعات و اکتشافات به ایمیدرو و معاونت معدنی محول می‌شود و مقرر شده بقیه ذخایر و محدوده‌های امیدبخش حاصل از فعالیت‌های سازمان زمین‌شناسی از طریق مکانیزم‌های مناسب برای ایجاد فعالیت و تحرک به بخش خصوصی واگذار شود.

وی افزود: برنامه پروازها و تهیه نقشه‌ها مشخص شده و مطالعات زمین‌شناسی در مناطق تکاب، بوکان، شاهین‌دژ، میاندواب و مهاباد انجام خواهد شد.

برپایه این گزارش، در قالب طرح تحول مطالعات متنوعی از سطح تا اعماق زمین در چند لایه اطلاعاتی تهیه و تولید می‌شود که یکی از این مطالعات تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی در مقیاس یک‌پنجاه‌هزارم است و در موضوع زیرساخت‌ها و توسعه شهری کمک خواهد کرد و می‌توان گفت هیچ پروژه عمرانی در کشور بدون در نظر گرفتن اینگونه مطالعات زمین‌شناسی نمی‌تواند آغاز شود.

فعالیت معدن کامو و جوشقان کاشان موجب کاهش آب شده است

نماینده مردم نطنز، بادرود و قمصر در مجلس ضمن اشاره به آلودگی آب به فلزات سنگین با فعالیت معدن گفت: فعالیت معدن کامو و جوشقان کاشان موجب کاهش یک پنجمی دبی آب شده است.

رحمت‌اله فیروزی‌پور در گفت‌وگو با تسنیم، ضمن اشاره به مشکل کمبود آب در منطقه نطنز و بادرود اظهار کرد: موضوع بحران خشکسالی، کمبود آب و سیستم فاضلاب و مسائل زیست‌محیطی ازجمله مسائل منطقه است چراکه نطنز و بادرود به شدت از کمبود آب رنج می‌برد.

وی ضمن اشاره به تردد هزاران زائر در طول سال در مسیر آستان امامزاده آقا علی عباس(ع) شهر بادرود افزود: امامزاده آقا علی عباس(ع) مأمن هزاران زائر از سراسر کشور است و از این‌رو روکش آسفالت مسیر ۸ کیلومتری بادرود-آقا علی عباس(ع) باید مورد توجه وزارت راه و شهرسازی قرار گیرد.

نماینده مردم نطنز، بادرود و قمصر در مجلس شورای اسلامی ضمن اشاره به کمبود پزشک متخصص در منطقه ابراز کرد: لازم است تا پزشکان متخصص مورد نیاز منطقه به بیمارستان خاتم‌الانبیاء نطنز و بازم یه بادرود اعزام شوند.

وی ضمن تاکید بر نظارت خاص دولت بر فعالیت‌های معدن در بخش قمصر کاشان گفت: یکی از مواردی که جزو خاستگاه‌های مردم جوشقان قالی و کامو است، موضوع توقف معدن سنگ‌آهن است و عموم مردم بر توقف فعالیت این معدن تاکید دارند، چراکه این معدن روی چشمه‌سارهای آب کامو قرار گرفته است. فیروزی‌پور با بیان اینکه حوضه آبخیز و کامو و جوشقان قالی کاشان از شمالی‌ترین منطقه آبرفت ایران و حوضه آبخیز گاوخونی است، تصریح کرد: به استناد مدارک با فعالیت بهره‌برداران معدن سنگ از نظر کمی تا یک پنجم از دبی واقعی کاهش آب داشته و در حال خشک شدن و از لحاظ کیفی آلوده به فلزات سنگینی همچون سرب است.

وی ضمن تاکید بر اتخاذ تصمیم اساسی در مورد معدن این منطقه تاکید کرد: لازم است مسئولان استانی و کشوری در وزارت‌خانه‌های مرتبط نظیر صمت و جهاد کشاورزی تصمیمات لازم را در زمینه توقف فعالیت معدن در منطقه جوشقان اتخاذ کنند.

اخبار

کاهش ۱۹ درصدی صادرات فولاد

بنا به تازه‌ترین گزارش آماری انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، مجموع صادرات فولاد ایران (فولاد میانی و محصولات فولادی) در ۵ماهه نخست امسال، ۳ میلیون و ۶۴۴ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، کاهش ۱۸.۶درصدی را نشان می‌دهد که این کاهش به لحاظ وزنی معادل ۸۳۴ هزار تن است.

به گزارش چیلان، در ۵ ماهه نخست امسال، صادرات فولاد میانی کشور، ۲ میلیون و ۴۷۸هزار تن بوده که کاهش ۲۰ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد. از صادرات فولاد میانی، سهم صادرات بیلت و بلوم در ۵ ماهه نخست سال ۱۴۰۱، ۱ میلیون و ۸۱۷ هزار تن، و سهم صادرات اسلب، ۶۶۱ هزار تن بوده است. در ۵ ماهه نخست امسال، صادرات اسلب کاهش ۳۶ درصدی را تجربه کرده است و صادرات بیلت و بلوم نیز ۱۱ درصد کاهش یافته است. کل صادرات محصولات فولادی کشور در ۵ ماهه نخست سال ۱۴۰۱، ۱ میلیون و ۱۶۶ هزار تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل، کاهش ۱۷ درصدی را نشان می‌دهد. از میان محصولات فولادی، سهم صادرات مقاطع طویل فولادی، یک میلیون و ۱۸هزار تن بوده و صادرات این مقاطع در ۵ ماهه نخست امسال، ۱۰ درصد کاهش یافته است. صادرات میلگرد که بیشترین سهم را از میان صادرات کل محصولات فولادی دارد، در ۵ ماهه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۹درصد کاهش یافته است و به ۹۲۳ هزار تن رسیده است. صادرات مقاطع تخت فولادی نیز با کاهش ۴۴ درصدی به ۱۴۸ هزار تن رسیده است.

گفتنی است در ۵ ماهه نخست امسال صادرات آهن‌اسفنجی ۲۱۳ هزار تن بوده بوده است که کاهش ۵۷ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد.

واگذاری تجدیدنظر استاندارد ملی «پوشش‌های گالوانیزه» به خوزستان

مدیرکل استاندارد خوزستان گفت: در کمیته برنامه‌ریزی فلزشناسی، تجدیدنظر استاندارد ملی ۱۶۳۵۳ به خوزستان واگذار شد. علی داودی، مدیرکل استاندارد خوزستان اظهار کرد: در کمیته برنامه‌ریزی فلزشناسی ۱۶ موضوع مورد بررسی قرار گرفت که تجدید نظر استاندارد ملی ۱۶۳۵۳ تحت عنوان «پوشش‌های گالوانیزه غوطه‌وری گرم بر روی قطعات آهنی و فولادی- ویژگی‌ها و روش‌های آزمون»، با توجه به انتشار نسخه جدید بین‌المللی به خوزستان واگذار شد. داودی افزود: گالوانیزاسیون به روش غوطه‌وری گرم، فرآیندی برای ایجاد پوشش روی بر سطح آهن یا فولاد با فرو بردن آن در حمامی حاوی روی مذاب، است. سادگی فرآیند گالوانیزه، یکی از مزایای بارز این روش نسبت به سایر روش‌های محافظت در برابر خوردگی است. وی گفت: گالوانیزاسیون با روش غوطه‌وری گرم یا محافظت مرزی، بیش از هر روش دیگری فولاد را در برابر خوردگی محافظت می‌کند و یکی از قدیمی‌ترین و پر استفاده‌ترین روش‌ها در محافظت از خوردگی است. داودی بیان کرد: همچنین، گالوانیزه کردن برای محافظت آهن و فولاد بدلیل هزینه کم، راحتی کاربرد، راحتی تعمیرات و نگهداری، روش بسیار مطلوبی است؛ بنابراین نظر به اهمیت موضوع در صنایع، تجدیدنظر این استاندارد مطابق با ویرایش سال ۲۰۲۲، در دستور کار اداره کل استاندارد خوزستان قرار گرفت.

تورم جهانی، مانع صعود مس و آلومینیوم می‌شود

موانع رشد قیمت فلزات

مرضیه احقاقی

بهای کامودیتی‌های فلزی در ماه سپتامبر، روزهای پرفرازونشیبی را پشت‌سر گذاشت. انتشار داده‌های اقتصادی از سوی چین و امریکا، سیگنال‌های مثبت و منفی را به این بازار تزریق کرده است. انتشار داده‌های اقتصادی از سوی اداره ملی آمار چین (NBS) که در روز نهم سپتامبر منتشر شد، حکایت از عقبگرد تورمی برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان چینی داشت و سیگنال مثبتی را به بازارهای جهانی داد. با این وجود، انتشار آمار تورم امریکا در ماه اوت، یکی از مهم‌ترین فاکتورهای منفی اثرگذار بر بازار کامودیتی‌های فلزی بود. شاخص نرخ مصرف‌کننده امریکا در ماه اوت، ۸.۳ اعلام شد که در مقایسه با ماه ژوئن، رشد ۰.۱ درصدی داشت. درنتیجه روند صعودی قیمت کامودیتی‌های فلزی که از ۱۲ سپتامبر آغاز شده بود، ادامه نیافت. در چنین شرایطی، بانک مرکزی جهانی نیز نسبت به بروز رکود اقتصادی در جهان هشدار داده است. تمامی موارد یادشده از تقاضا برای فلزات و کامودیتی‌های صنعتی می‌کاهد و درنتیجه زمینه‌ساز افت بهای فلزات در بازارهای جهانی خواهد بود.

قیمت فلزات صنعتی در اواسط سپتامبر، میان سیگنال‌های مثبت و منفی بازار در نوسان بود. براساس گزارشی از «روزگارمعدن» پیش‌بینی کاهش انتظارات تورمی میان مصرف‌کنندگان امریکایی، افت ارزش شاخص دلاردر اواسط سپتامبر و همچنین افت ذخیره بورس فلزات جهانی، از مهم‌ترین دلایل روند رو به رشد بهای فلزات بودند. با این وجود، روند صعودی قیمت در بازار فلزات دوام نیافت. انتشار آمار تورم امریکا در ماه اوت، یکی از مهم‌ترین فاکتورهای منفی اثرگذار بر بازار کامودیتی‌های فلزی بود. شاخص نرخ مصرف‌کننده امریکا در ماه اوت، ۸.۳ اعلام شد، این شاخص در مقایسه با ماه ژوئن، رشد ۰.۱ درصدی داشت. در همین حال باید تاکید کرد شاخص نرخ مصرف‌کننده امریکا در ماه اوت ۰.۲ درصد بالاتر از برآورد اقتصاددانان شرکت‌کننده در نظرسنجی رویترز بود. ثبت داده تورمی فراتر از پیش‌بینی باعث شد بدبینی میان معامله‌گران بازارهای کالایی جهان تقویت شود و همین موضوع به افت بهای فلزات در بازارهای جهانی منجر شد. به‌دنبال انتشار داده‌های تورمی امریکا در ماه اوت شاهد بازگشت شاخص دلار به کانال ۱۰۹ واحدی بودیم. همین موضوع نیز از افت بهای فلزات در بازارهای جهانی حمایت کرد.

▣ مشکلات ساخت‌وساز مانع رشد بهای فلزات

عملکرد چین به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین اقتصادهای دنیا تاثیر بسزایی بر سمت‌وسوی قیمتی فلزات در بازار جهانی دارد. فعالیت‌های ساخت‌وساز و اجرای پروژه‌های عمرانی موتور محرکه اقتصاد چین به‌شمار می‌روند؛ بنابراین در شرایطی که صنعت ساخت‌وساز در این کشور با چالش‌های جدی روبه‌رو شده، شاهد افت تقاضا برای فلزات و فولاد هستیم. همین موضوع نیز بازگشت بهای فلزات به مسیر عقبگرد قیمتی را تقویت می‌کند. براساس اطلاعات منتشر شده از سوی چین، مشکلات در بازار مسکن چین در ماه اوت بدتر شده، تا جایی که در ماه اوت مجددا شاهد افت نرخ مسکن در چین بودیم، همزمان از میزان سرمایه‌گذاری در این بخش مهم و اثرگذار بر اقتصاد نیز کاسته شد. افت سرمایه‌گذاری در بخش مسکن چین به‌دلیل از دست رفتن اعتماد عمومی به بخش ساخت‌وساز در این کشور، حاصل شده است. بررسی آمار و اطلاعات منتشرشده از سوی اداره ملی آمار چین، حکایت از آن دارد که نرخ مسکن چین در ماه اوت، افت ۱.۳ درصدی داشت. این افت، سریع‌ترین نرخ کاهش بهای مسکن در این کشور در ۷ سال گذشته بوده و جای نگرانی دارد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد بخش مسکن زمانی محرک اصلی رشد اقتصادی چین بود. البته از سال ۲۰۲۰ و پس از ورود قانون‌گذاران برای کاهش بدهی‌های مازاد شرکت‌های توسعه‌دهنده املاک در چین، این حوزه درگیر بحران‌های پی‌درپی شد به‌نحوی که اقتصاد چین را هم در معرض سقوط قرار دارد. در چنین شرایطی، تلاش‌های دولت چین مبنی بر کاهش نرخ بازپرداخت وام مسکن نیز تاکنون نتوانسته، تاثیر مثبت بسزایی بر تغییر شرایط داشته باشد؛ بنابراین نمی‌توان انتظار داشت برخلاف رویه سال‌های گذشته، این مرتبه تصویب محرک مالی به‌سرعت زمینه بازگشت و رونق در بازار مسکن را فراهم کند.

> داده‌های اقتصادی اداره ملی آمار چین (NBS) که نهم سپتامبر منتشر شد، حکایت از عقبگرد تورمی تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان چینی داشت و سیگنال مثبتی را به بازارهای جهانی داد

▣ دنیا در آستانه رکود

چندی پیش بانک جهانی اعلام کرد افزایش همزمان نرخ بهره بانک‌های مرکزی در اغلب اقتصادهای بزرگ جهان برای مقابله با تورم، جهان را در آستانه رکود اقتصادی قرار داده است. بانک جهانی در آخرین گزارش خود اعلام کرد روند رشد ۳ اقتصاد بزرگ یعنی امریکا، چین و منطقه یورو به‌شدت کند شده است. در چنین شرایطی، حتی یک ضربه متوسط به اقتصاد جهان می‌تواند ما را با رکود روبه‌رو کند. بدون تردید پیامدهای مخرب چنین رکودی برای کشورهای در حال توسعه به‌مراتب قوی‌تر خواهد بود و کشورهای بسیاری درگیر این چالش خواهند شد. براساس آمار ارائه‌شده توسط بانک مرکزی جهانی متوسط نرخ تورم جهانی به‌غیر از هزینه انرژی در سال آینده میلادی حدود ۵ درصد برآورد شده است. این رقم، ۲ برابر متوسط ۵ساله قبل از بحران کروناست. بدون تردید فراگیر شدن چنین تورمی در اقتصاد جهان، فشار بالایی را به زنجیره عرضه و بازار کار تحمیل می‌کند. در چنین شرایطی و به‌دنبال تداوم تورم در اقتصاد جهان، بسیاری از بانک‌های مرکزی اقدام به افزایش نرخ بهره بانکی می‌کنند، اما این افزایش نرخ بهره به همراه فشار بر بازارهای مالی، رشد تولید ناخالص داخلی دنیا را در سال آینده میلادی تا ۰.۵ درصد پایین می‌آورد.

▣ فرازوفرودهای نرخ آلومینیوم

آلومینیوم در نخستین روز از سپتامبر با بهای ۲۳۰۶ دلار به‌ازای هر تن معامله شد. ۲۳۰۹ دلار بالاترین قیمت فروش این فلز از بورس فلزات لندن در ماه سپتامبر است که در دومین روز از این ماه ثبت شد، اما روند صعودی بهای آلومینیوم ادامه‌دار نبود و شاهد بازگشت آن به روند نزولی و فروش این فلز نقره‌ای‌رنگ با قیمت ۲۲۳۰ دلار به‌ازای هر تن در تاریخ هفتم سپتامبر بودیم. با این وجود در اواسط سپتامبر شاهد بازگشت مجدد آلومینیوم به مسیر رشد قیمتی بودیم. تاجایی که مجددا بهای آلومینیوم در روز سیزدهم سپتامبر به ۲۳۰۹ دلار به‌ازای هر تن رسید. پیش‌بینی کاهش انتظارات تورمی در امریکا، افت ارزش شاخص دلار، روند نزولی انبارهای بورسی جهان از این فلز و همچنین کاهش تولید آلومینیوم در چین به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده این فلز به‌دلیل قطعی برق، از مهم‌ترین دلایل رشد قیمت آلومینیوم به‌شمار می‌روند. با این وجود، واهمه از بروز رکود اقتصادی در دنیا و کاهش تقاضا برای این فلز در میان‌مدت مانع اثرگذاری قوی سیگنال‌های صعودی می‌شوند.

▣ مس زیرذره‌بین

بهای فلز سرخ در ماه سپتامبر روزهای پرفرازونشیبی را پشت‌سر گذاشت. کاهش انتظارات تورمی در امریکا و انتشار داده‌های مثبت اقتصادی از چین مهم‌ترین دلایل صعود نرخ مس در اواسط سپتامبر بودند. تا جایی که بهای فلز سرخ در روز دوازدهم سپتامبر از مرز ۸۰۰۰ دلاری نیز عبور کرد. مس در روز دوازدهم با بهای ۸۰۲۳ دلار به‌ازای هر تن و در روز سیزدهم سپتامبر با قیمت ۸۲۳۰ دلار به‌ازای هر تن در بورس فلزات لندن معامله شد.

با این وجود، انتشار داده تورمی امریکا بیش از حد انتظار و کاهش سرمایه‌گذاری در بخش مسکن چین باعث شد مجدد بهای مس به مسیر عقبگرد قیمتی بازگردد.

گفتنی است با وجود برنامه چین برای تحریک اقتصادی و توسعه زیرساخت‌ها، قیمت مسکن در این کشور نزولی بوده است. بهای مسکن چین در ماه اوت، افت ۱.۳ درصدی را ثبت کرده است. بدون تردید کاهش ساخت‌وساز سیگنال منفی را به بازار کامودیتی‌های فلزی تحمیل می‌کند.

در ادامه باید خاطرنشان کرد عملکرد اقتصادی چین به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده و مصرف‌کننده بازارهای کالایی از اهمیت و اثرگذاری بالایی بر بازار فلز سرخ برخوردار است. انتشار داده‌های اقتصادی از سوی اداره ملی آمار چین (NBS) که در روز نهم سپتامبر منتشر شد، حکایت از عقبگرد تورمی برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان چینی داشت. براساس این آمار شاخص قیمت مصرف‌کننده CPI چین در ماه اوت ۲۰۲۲ میلادی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، تنها رشدی ۲.۵ درصدی یافته است. این در حالی بود که این شاخص در ماه ژوئیه نسبت به سال قبل، افزایشی ۲.۷ درصدی را تجربه کرده بود. در عین حال، تحلیلگران شرکت‌کننده در نظرسنجی رویترز نیز برای ماه اوت، پیش‌بینی افزایش ۲.۸ درصدی شاخص قیمت مصرف‌کننده برای ماه اوت را داشتند؛ بنابراین کاهش شاخص قیمت مصرف‌کننده نسبت به انتظارات، سیگنال مثبتی را به بازارهای کالایی منتقل کرد. علاوه بر این، شاخص قیمت تولیدکننده در کارخانه نیز در ماه اوت نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲.۳درصد افزایش یافت. این رقم پایین‌ترین نرخ آن پس از فوریه ۲۰۲۱ است. شاخص یادشده در ماه ژوئیه رشدی ۴.۲ درصدی داشت؛ بنابراین تولیدکنندگان چینی افت نرخ خوبی از ماه ژوئیه به اوت به ثبت رساندند.

اگرچه تورم در چین برای ماه اوت کاهش داشت، اما بانک خلق چین (PBoC) در ماه اوت هشدار داد که چین با افزایش فشار تورم ساختاری مواجه بوده و تورم CPI ممکن است برای چند ماه در نیمه دوم سال از ۳ درصد فراتر رود. دولت چین تورم مصرف‌کننده کمتر از ۳ درصد را هدف‌گذاری کرده است. این در حالی است که این میزان به‌مراتب کمتر از تورم فعلی در سایر اقتصادهای بزرگ است و همین موضوع می‌تواند تسهیل سیاست‌های انبساط پولی را در چین دشوار کند. این در حالی است که رکودتورمی اقتصاد این کشور را تهدید می‌کند و چین برای عبور از رکود نیاز به افزایش محرک‌های مالی دارد.

▣ سخن پایانی

روند نزولی قیمت کامودیتی‌های فلزی در بازارهای جهانی از انتشار داده‌های تورمی در اقتصاد امریکا و همچنین افت سرمایه‌گذاری در بخش مسکن و ساخت‌وساز چین نشأت می‌گیرد. علاوه بر این، بانک جهانی اعلام کرد افزایش هم‌زمان نرخ بهره بانک‌های مرکزی در اغلب اقتصادهای بزرگ؛ یعنی امریکا، چین و منطقه یورو به‌شدت کند شده است.

در چنین شرایطی، احتمال بروز رکود اقتصادی در جهان تشدید شده است. تمامی موارد یادشده حکایت از آن دارد که تقاضا برای خرید فلزات در آینده تضعیف می‌شود، همین موضوع نیز زمینه‌ساز افت بهای فلزات در بازار جهانی است.

گام دیگر فولاد مبارکه در راستای رضایتمندی مشتریان

تحویل به موقع سفارش‌ها یکی از عوامل مهم در رضایت مشتریان است که دست‌یابی به آن در گرو داشتن فرآیندهای دقیق در برنامه‌ریزی تولید، فروش، تولید و همچنین اجرای دقیق این فرآیندها و بهبود مستمر و به‌روزرسانی آنهاست.

به گزارش دنیای معدن، میزان رضایت مشتریان از تحویل به‌موقع به‌صورت مرتب در قالب نظرسنجی پایش می‌شود، ولی برای اندازه‌گیری میزان خوش‌قولی، شاخص‌های متعددی وجود دارد که پرکاربردترین آنها ضریب خوش‌قولی است که از تقسیم وزن سفارش‌های به موقع تحویل‌شده مربوط به یک بازه زمانی مشخص به کل وزن سفارش‌های آن بازه زمانی به دست می‌آید.

گفت‌وگو با یاسر حاجی حیدری، مدیر برنامه‌ریزی و کنترل تولید و محی‌الدین اتحاد توکل رئیس برنامه‌ریزی و کنترل تولید ناحیه نورد گرم درباره اهمیت خوش‌قولی و چگونگی دست‌یابی فولاد مبارکه به این میزان رشد در این زمینه به شرح زیر است.

◉ اهمیت خوش‌قولی در فضای کسب‌وکار امروز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

حیدری، خوش‌قولی به‌دلیل اهمیت فوق‌العاده آن ازجمله شاخص‌های عملکرد سازمان‌هاست که به جزء بدیهی کیفیت ارائه خدمات تبدیل شده است، یعنی صحبت از کیفیت ارائه کالا و خدمات یک سازمان بدون اشاره به انجام سفارش مشتری در موعد مقرر بی‌معناست؛ به همین دلیل امروزه تحویل به موقع به نوعی یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار است و به شرط حیات آنها بدل شده است. شرکت‌هایی می‌توانند در فضای شدید رقابتی دوام بیاورند و رشد کنند که قادر باشند تعهدات خود را در وهله اول به موقع و بعد از آن در کوتاه‌ترین زمان نسبت به رقبا انجام دهند.

◉ عوامل مؤثر بر خوش‌قولی و تحویل به‌موقع را چه می‌دانید؟

حیدری، مانند دیگر موارد می‌توان این عوامل را به دو دسته درون و برون‌سازمانی تقسیم‌بندی کرد. عوامل برون‌سازمانی که ناشی از محیط بیرونی مانند قوانین بالادستی، سیاست‌های حاکمیتی، محدودیت‌های ترافیکی و حمل‌ونقلی در بعضی از برهه‌ها، محدودیت‌های تأمین مواد اولیه و انرژی و... می‌شوند، در حیطه تصمیم‌گیری و اثرگذاری مستقیم ما نیستند؛ ولی ما می‌توانیم با پیش‌بینی روندهای محتمل هریک از این عوامل و اتخاذ استراتژی‌های مناسب در صورت وقوع هریک، اثر منفی آنها را در دست‌یابی به خوش‌قولی مطلوب به حداقل برسانیم.

در مورد عوامل داخلی اولا باید عرض کنم خوش‌قولی در تحویل شاخصی است که وضعیت کلی یک سازمان را نشان می‌دهد؛ چراکه همه فرآیندهای سازمان باید دقیق، به‌روز و کارآمد باشند تا به تحویل به موقع منجر شود، اما فرآیندهایی که مستقیما بر آن تأثیرگذارند فرآیند برنامه‌ریزی تولید، حمل محصولات، تولید و فروش هستند. دقت بفرمایید که وقتی صحبت از ۴فرآیند می‌شود، این امر منحصر به ۴ قسمت نیست و شامل همه قسمت‌هایی می‌شود که در این فرآیندها درگیرند. پس از اینجا اهمیت تعریف و اجرای دقیق و همچنین بهبود مستمر و به‌روزرسانی این فرآیندها مشخص می‌شود.

◉ به لزوم بهبودها اشاره کردید؛ بهبودهای فرآیندی را که در زمینه افزایش تحویل به‌موقع می‌توانند مؤثر باشند چه می‌دانید؟

حیدری، ما در سال‌های اخیر در قسمت برنامه‌ریزی و کنترل تولید تلاش‌های بسیاری چه در زمینه به‌روزرسانی فرآیندها با به‌کارگیری الگوریتم‌ها و روش‌های نوین برنامه‌ریزی و چه در زمینه بهبودهای مستمر انجام دادیم. نمونه اصلی آن پروژه IPSO (Integrated Planning & Scheduling Optimizer) است که هم‌زمان با تغییر سیستم‌های اطلاعاتی شرکت تعریف شد و هم‌اکنون بخش‌های عمده‌ای از آن در حال کار است. این پروژه شامل الگوریتم‌های پشتیبانی تصمیم است که برنامه‌ریزی تولید را در ساختن تصمیمات بهتر یاری می‌کند.

البته در بقیه بخش‌ها نیز فعالیت‌های شایان و قابل‌توجهی انجام شده است که از آن جمله به افزایش کمیت و کیفیت تولید در برخی از نواحی تولیدی می‌توان اشاره کرد، ولی نکته‌ای که جا دارد به آن اشاره کنم لزوم داشتن شاخصی است که کل سیکل چرخه سفارش از زمان دریافت درخواست مشتری تا تسویه‌حساب آن را پایش کند.

طبق رصدهایی که ما از بهترین شرکت‌های جهانی داشتیم، این شرکت‌ها برای مدت‌زمان صدور پیش‌فاکتور تا تسویه‌حساب سفارش‌های خود شاخص تعریف کرده و در حداقل کردن آن در حال رقابت هستند. این موضوع به آنها امکان می‌دهد خود را در بازار به‌عنوان شرکتی که در حداقل زمان به نیاز مشتریان پاسخ می‌دهد معرفی کنند؛ البته رسیدن به این سطح مستلزم آن است که متکی بر سیستم دقیق پیش‌بینی نیاز مشتریان باشیم و بسیاری و یا حتی همه فرآیند تولید را قبل درخواست مشتری پیش‌بینی کرده باشیم.

◉ در فولاد مبارکه از چه شاخص یا شاخص‌هایی برای پایش خوش‌قولی استفاده می‌شود؟

اتحاد توکل، در دنیا از شاخص‌های متعددی برای پایش خوش‌قولی استفاده می‌شود که پرکاربردترین آنها که ما نیز استفاده می‌کنیم، ضریب خوش‌قولی است که از تقسیم وزن سفارش‌های به‌موقع تحویل‌شده مربوط به یک بازه زمانی مشخص به کل وزن سفارش‌های آن بازه زمانی به‌دست می‌آید. در فولاد مبارکه چون قسمت تولید و آماده‌سازی محصول در معاونت بهره‌برداری و حمل آن در معاونت فروش صورت می‌گیرد، این شاخص را به دو زیر شاخص ضریب خوش‌قولی تولید و ضریب خوش‌قولی حمل شکسته‌ایم، به‌گونه‌ای که ضریب خوش‌قولی تحویل حاصل‌ضرب و این دو زیر شاخص خواهد بود.

◉ وضعیت خوش‌قولی تحویل محصولات گرم فولاد مبارکه طی امسال نسبت به سال گذشته چگونه بوده است؟

اتحاد توکل، بحمدالله با تلاش همه همکاران و به‌کارگیری سیستم‌های جدید، در این زمینه بهبود چشمگیری داشته‌ایم؛ به‌گونه‌ای که ضریب خوش‌قولی تحویل محصولات گرم شرکت که در سال ۱۳۹۹ به میزان ۴۲.۷ درصد بود، از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ با انجام فعالیت‌هایی که به آن اشاره شد، در سال ۱۴۰۰ به ۵۸.۹درصد افزایش یافت و براساس اطلاعات نمودار زیر، در ۳ماهه گذشته با افزایش چشمگیری به ۹۴.۷، ۹۸.۳ و ۹۳.۳ درصد نیز افزایش یافته است.

روزگار معدن

شنبه ● ۲ مهر ۱۴۰۱ ● ۲۷ صفر ۱۴۴۴ ● ۲۴ سپتامبر ۲۰۲۲ ● سال پنجم ● شماره ۹۲۵

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

فنی و هنری: مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰ - پیامک: ۳۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: انتخاب رسانه

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

دریچه

لیدرهای کوتاه‌مدت بازار

یک کارشناس بازار سرمایه با اشاره به اینکه وضعیت بورس در نیمه دوم سال بستگی به تعین تکلیف برجام و تحولات پیش رو دارد، گفت: هرچند هم‌اکنون با توجه به چشم‌انداز مثبت ایجاد شده روند نرخ دلار کاهشی است، اما وضعیت آینده بازار سرمایه بستگی به نرخ دلار نیمایی و تفاوت آن با نرخ دلار آزاد دارد که باید از سوی سیاست‌گذار پولی شفاف شود در غیر این صورت اگر چشم‌انداز نرخ دلار کاهشی باشد بازار در کوتاه‌مدت تحت‌تاثیر منفی قرار می گیرد اما صنایعی که دلاری نیستند تقویت می‌شوند. به گزارش صدای بورس، علیرضا صادقی، از صنایع خودرو، بیمه و بانک به عنوان لیدرهای بازار در کوتاه‌مدت نام برد و افزود: البته تحولات بیرونی ازجمله نرخ بهره فدرال رزرو، تصمیمات و سیاست‌های خروج از تورم و نرخ کامودیتی‌ها که تحت‌تاثیر نرخ بهره امریکا است، به نوبه خود در وضعیت بازار سرمایه تاثیرگذار است. او با تاکید براینکه کاهش نرخ نفت به زیر ۱۰۰ دلار با انجام توافق هسته‌ای نیز باعث کاهش تورم انتظاری در بلوک غرب خواهد شد، گفت: با این وجود، هرچند وضعیت بازار سرمایه در نیمه دوم سال بستگی به نتیجه مذاکرات هسته‌ای دارد اما در بهترین حالت، نباید درنیمه دوم سال انتظار رشد در بازار سرمایه را داشت واحتمال دارد بازار در بازده فعلی در نوسان باشد اما اگر توافق اتفاق نیفتد و به آینده موکول شود تحولاتی چون برگزاری کنگره امریکا و افزایش نرخ نفت در زمستان می‌تواند شرایط دیگری را برای بازار سرمایه رقم بزند. به بیانی دیگر، درچنین شرایطی احتمال رشد بازار سرمایه بیشتر از کاهش آن خواهد بود.

حرکت جدید صندوق توسعه ملی برای ایجاد رونق

صندوق توسعه ملی با تغییر رویه به سمت سرمایه‌گذاری مستقیم حرکت می کند. طبق اساسنامه هدف از ایجاد صندوق توسعه ملی، تبدیل بخشی از منابع کشور به ثروت‌های ماندگار و مولد، سرمایه‌های زاینده اقتصادی و حفظ سهم نسل‌های آینده است و در این قالب می‌توان به بخش‌های غیردولتی تسهیلات پرداخت و در بازارهای مالی داخلی و خارجی سرمایه‌گذاری کرد. سید علیرضا میرمحمدصادقی، عضو هیأت عامل و معاون بانکی و اعتباری صندوق توسعه ملی گفت: از ابتدای فعالیت صندوق تاکنون صندوق عملکرد چشمگیری نداشته و صرفا چند فقره تسهیلات عاملیت ارزی بابت طرح‌های خارج از کشور اجرا کرده و این تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی، بنگاه‌های اقتصادی، تولید و توسعه سرمایه‌گذاری‌هایی که دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی بودند، پرداخت شده است. در واقع اعطای تسهیلات برای صادرات خدمات فنی و مهندسی به شرکت‌های خصوصی و تعاونی که در مناقصه‌های خارجی برنده می‌شدند و همچنین به خریداران کالاهای ایرانی و سرمایه‌گذاران خارجی با در نظر گرفتن شرایط رقابتی تسهیلات داده می‌شد. وی افزود: با پیگیری‌های انجام شده و بر اساس مصوبات جدید برای افزایش و تقویت منابع، صندوق می‌تواند از طریق سرمایه‌گذاری در داخل و خارج کشور، خرید سهام و یا سپرده‌گذاری و مشارکت با بخش‌های خصوصی و تعاونی در طرح‌ها و پروژه‌های زیرساختی که دارای بازدهی مناسب باشند، شرکت کرده و نیز تسهیلات را به صورت مانایی و حتی رمزارز پرداخت کند. میرمحمدصادقی ادامه داد: درحال‌حاضر اعطای تسهیلات مانند گذشته انجام می‌شود ولی حرکت جدیدی که در صندوق توسعه ملی انجام شده، بحث سرمایه‌گذاری است. بیشتر سرمایه‌گذاری‌ها در قالب طرح و پروژه است. برای مثال طرح‌های نفتی در گذشته فقط تسهیلات می گرفتند و سود این تسهیلات نصیب صندوق می‌شد اما در فعالیت جدید، صندوق در این پروژه‌های بالادستی سرمایه‌گذاری می کند و در قسمتی از یک میدان نفتی، پالایشگاه یا شرکت فولادی و مواردی از این دست شریک می‌شود. عضو هیأت عامل و معاون بانکی و اعتباری صندوق توسعه ملی تصریح کرد: در بحث خرید سهام هنوز چیزی عملیاتی نشده است تا بتوان گفت صندوق توسعه ملی، سهام یک شرکت بورسی را خریداری کرده است اما در شرایطی که بعضی از شرکت‌ها به صندوق بدهکار هستند و توانایی پرداخت بدهی خود را ندارند؛ صندوق قسمتی از طرح را به جای طلب خود تملک می‌کند. درحال‌حاضر در این زمینه کارهای حقوقی در حال انجام است تا اقدامات بر اساس قانون انجام شود. وی در پایان اضافه کرد: خرید سهام از طریق صندوق تثبیت انجام می‌شود که طبق قانون صندوق توسعه باید در آن مشارکت داشته باشد. مصوبه‌ای وجود دارد که علاوه بر مشارکت، اجازه خرید سهام را هم می‌دهد ولی این موضوع هم هنوز اجرایی نشده است.

کمک بورس به شفافیت عملکرد صندوق توسعه ملی

یک عضو کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: اکنون آنطور که باید میزان موجودی صندوق توسعه ملی برای نمایندگان مجلس و برخی مسئولان مشخص نیست و اینکه اعتبارات و منابع برای کدام طرح‌ها و حوزه‌ها تخصیص می‌یابد، شفاف نشده است. به گزارش ایرنا، انور حبیب‌زاده بوکانی با اعلام اینکه صندوق توسعه ملی برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای، عمران کشور، ایجاد اشتغال و کمک به بخش تولید کشور باید بیش از گذشته از بازار سرمایه حمایت کند، افزود: این روزها بورس شاهد تغییر و تحولاتی در روند خود است و توانسته به توفیقات بسیاری در زمینه‌های مختلف برسد. وی با بیان اینکه مردم خواهان سرمایه‌گذاری در یک تشکل قوی چون بازار سرمایه هستند، افزود: در صورتی که بازار سرمایه اقدام به اعتمادسازی کند، پاسخگوی نیاز مردم برای حضور در بازار و سرمایه‌گذاری در آن است. حبیب‌زاده بوکانی با اشاره به اینکه بازار سرمایه توان خوبی برای هدایت سرمایه‌ها به سمت تولید را دارد، اظهار کرد: نمایندگان مجلس بر این باور هستند که در صورت حمایت و پشتیبانی صندوق توسعه ملی از طرح‌های توسعه‌ای بازار سرمایه و حمایت آن از شرکت‌های بورسی جهت تامین سرمایه مورد نیاز آنان، می‌توان به آینده بازار و از همه مهم‌تر جامعه بزرگ سهامداران امیدوار بود. این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس ادامه داد: اکنون آنطور که باید میزان موجودی صندوق توسعه ملی برای نمایندگان مجلس و برخی مسئولان مشخص نیست و اینکه اعتبارات و منابع برای کدام طرح‌ها و حوزه‌ها تخصیص می‌یابد، شفاف نشده است. وی افزود: به نظر می‌رسد با حمایت صندوق در میان‌مدت و بلندمدت از طرح‌های توسعه‌ای در کشور و همچنین بازار سرمایه، شاهد رشد و تحول اقتصادی، اتمام برخی طرح‌های بزرگ در استان‌های کشور، ایجاد رفاه و اشتغال و کمک به تولید کشور خواهیم بود.

پاتک بورسی به بازار مسکن

گروه معدن

عکس: آیدا فریدی

صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات متولد شدند تا گام نخست با انحصارزدایی از بازار ملک برداشته شود. اما ریت‌ها چه مزایایی دارند؟ به گزارش صدای بورس، پس از صدور موافقت اصولی صندوق سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات (REIT) توسط سازمان بورس و اوراق بهادار، نخستین صندوق با موضوع مذکور در هفته جاری نزد اداره ثبت شرکت‌ها به ثبت رسید تا گام نخست انحصارزدایی از بازار ملک برداشته شود. تعمیق بازار سهام با تنوع‌بخشی به جعبه ابزار معاملاتی، سبک شدن ترازنامه بانک‌ها و رهایی آنها از دارایی‌های منجمد و مسموم، افزایش امید کم‌درآمدها به خرید مسکن، نقدشوندگی مناسب‌تر صندوق‌های مذکور نسبت به معاملات فیزیکی در این بازار و استفاده بهینه و مولد از علاقه ایرانی‌ها به ملک‌بازی تنها بخشی از مزیت‌های راه‌اندازی صندوق سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات است. ضمن آنکه می‌توان از این ابزار به عنوان راهی برای کنترل افزایش تقاضای سرمایه‌ای در بازار ملک که طی سال‌های گذشته زمینه جهش نرخ مسکن را فراهم کرده، استفاده کرد و بانک‌ها را نیز با نجات دادن از دارایی‌های منجمد و مسموم، در پرداخت آسان‌تر تسهیلات بدون نیاز به چاپ پول و اثرات تورمی آن یاری کرد. در این میان برخی با اشاره به نسبت نرخ به اجاره در بازار مسکن، از جذابیت ناکافی صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات برای سرمایه‌گذاران سخن می‌کنند. این در حالی است که مخاطب این صندوق‌ها تنها بورسی‌ها نخواهند بود و فعالان بازار ملک یکی از مخاطبان اصلی ریت‌ها به شمار می‌روند. سرمایه‌گذارانی که درحال‌حاضر نیز با همین P/R خریدار ملک بوده و طبیعتا نمی‌توان از عدم جذابیت سرمایه‌گذاری در ریت‌های مسکن سخن گفت. به هر حال نخستین پاتک بورس به بازار ملک زده شد و باید دید در ادامه این جریان به چه شکلی ادامه خواهد یافت و آیا اثربخشی لازم را خواهد داشت یا خیر.

تنوع بخشی به جعبه ابزار بورس

بعد از راه‌اندازی صندوق‌های با درآمد ثابت، سهامی، طلا و ملک و ساختمان، حالا نخستین صندوق سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات نیز راه خود را به بازار سرمایه باز کردند تا حالا ابزارهای سرمایه‌گذاری در این بازار متنوع‌تر شود. توسعه بازار سرمایه از طریق ایجاد ابزارها و نهادهای مالی بیشتر و متنوع‌تر برای بازار سرمایه تعریف می‌شود؛ جایی که تنوع‌بخشی به جعبه ابزار بورس و دسترسی آسان‌تر سرمایه‌گذاران در یک بازار به طیف متنوعی از گزینه‌های سرمایه‌گذاری، سبب افزایش جذابیت بازار سرمایه برای صاحبان پول با سلایق متنوع و در عین حال کاهش ریسک سرمایه‌گذاری خواهد شد. در واقع تکمیل جعبه ابزار بورس که یکی از ابزارهای آن صندوق سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات است، سبب عمق‌بخشی و توسعه بازار سرمایه شده و عمق‌بخشی به بازار، به‌معنای این است که افراد حقیقی بیشتری به شیوه مستقیم یا غیرمستقیم جذب بازار می‌شوند. افرادی که ترجیح می‌دهند از یک بستر به خدمات بیشتری دسترسی داشته باشند.

افزایش امید خانه‌دار شدن کم‌درآمدها

جهش جدی نرخ مسکن طی سال‌های اخیر و سرکوب قدرت خرید وام سبب شده تا خانه‌دار شدن به آرزویی دست نیافتی برای اقشار کم‌درآمد جامعه تبدیل شود. بررسی‌های «فردای اقتصاد» نشان می‌دهد هم اکنون طول دوره انتظار برای خرید یک خانه ۶۰ متری توسط یک خانوار متوسط در شهر تهران به شرط پس‌انداز کردن ۵۰ درصد از کل درآمد (که شاید خوشبینانه هم به نظر برسد)، ۲۶ سال است؛ بر اساس استانداردهای بین‌المللی اما این دوره انتظار عموما عموما بین ۵ تا ۷ سال است. ضمن آنکه تا زمان فراهم نشدن کل سرمایه مورد نیاز برای خرید یه واحد مسکونی حداقلی، امکان خرید در این بازار وجود ندارد تا به نوعی اقشر کم‌درآمد نه تنها خانه‌دار شدن را رویایی دست‌نیافتنی بدانند بلکه از روند افزایشی نرخ ملک جامانده و سودی از این کانال کسب نکنند. در صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات اما هر فرد با هر سطح درآمد و پس‌انداز می‌تواند اقدام به خرید یونیت‌های سرمایه‌ای کند به تناسب ارزش سرمایه‌گذاری خود، در فهرست مالکان آن ملک یا مستغلات جای گیرد. به این ترتیب دارندگان این یونیت‌ها هم از رشد نرخ ملک سهمی می‌برند و هم به مرور زمان و همگام با تورم مسکن، مشمول افزایش سرمایه شده تا شانس خانه‌دار شدن آنها افزایش یابد. از این رو راه‌اندازی صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات؛ می‌تواند منجر به ایجاد انگیزه در گروه‌های فاقد مسکن برای پس‌انداز با هدف خانه‌دار شدن شود. در واقع ریت‌ها سپر یا محافظ کم‌درآمدها در برابر تورم ملکی شناخته می‌شوند.تجربه سه کشور امریکا، انگلیس و کانادا نیز از موفقیت راه‌اندازی ریت‌ها حکایت می‌کند. در امریکا ماموریت صندوق‌های املاک و متسغلات کمک به اقشار کم‌درآمد برای خانه‌دار شدن از طریق واگذاری سهام املاک اجاره‌ای بدون آنکه جریان سرمایه‌ها و سرمایه‌گذاری‌های ملکی منجر به تخریب بازار مسکن و تداوم جهش‌های قیمتی شود، است. در کشور انگستان نیز ریت‌های مسکن ماموریت دارند از طریق عرضه سهام مسکن اجتماعی به واسطه مالکان مسکن اجتماعی و دولت‌های محلی، همزمان با کاهش نرخ تمام شده مسکن، زمینه لازم برای ایجاد یک صندوق سالم و اخلاقی را برای سرمایه‌گذاران فراهم کنند. در کانادا هدف از ایجاد این صندوق‌ها، خرید املاک اجاره‌ای نیازمند بازسازی در بافت‌های فرسوده و سکونتگاه‌های غیررسمی با سرمایه‌گذاری صندوق‌های بازنشستگی و اشخاص حقیقی ثروتمند است.

مزایای صندوق‌های تازه‌وارد برای بازار مسکن

با هدایت سرمایه‌های ملکی به صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات، به نظر افزایش تقاضای سرمایه‌ای در بازار مسکن در زمان نوسانات اقتصادی و بروز جو هیجانی در سایر بازارها همانند اتفاقی که در سال‌های اخیر به جهش جدی نرخ ملک انجامید، کنترل خواهد شد و در عین حال منجر به جذب سرمایه و نقدینگی سرگردان در بازار ملک به فعالیتی مولد حتی اگر در حیطه بازار مسکن باشد، خواهیم بود. در عین حال انجمادزدایی از بازار ساخت‌وساز با عرضه واحدهای مسکونی فاقد متقاضی به بازار سرمایه و تامین مالی برای پروژه‌های جدید ساختمانی و حرفه‌ای‌سازی بازار اجاره با افزایش عرضه آپارتمان‌های اجاره‌ای و احتمالا کاهش مداخله دولت در بازار مسکن را می‌توان دیگر در زمره دیگر مزایای راه‌اندازی صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات قرار گیرد.

با پول خرد در املاک سرمایه‌گذاری کنید!

مدیرعامل شرکت تامین سرمایه کاردان گفت: صندوق املاک و مستغلات بورسی بر روی املاک ساخته شده سرمایه‌گذاری می‌کند و با بازسازی و فروش، تغییر کاربری املاک یا اجاره دادن این املاک و... می‌تواند سهم دارندگان یونیت‌ها را در بازده این گونه سرمایه‌گذاری سهیم نمایند. احسان مرادی در گفت‌وگو با سنا اظهار کرد: در حوزه سرمایه‌گذاری بر روی املاک و مستغلات دو نوع صندوق (صندوق زمین و ساختمان و صندوق املاک و مستغلات) وجود دارد. صندوق‌های زمین و ساختمان با جذب منابع مردم، اقدام به ساخت بر روی زمین‌های دارای پروانه ساختمانی و فروش واحدهای احداث شده می‌کنند. مشکل صندوق‌های زمین و ساختمان این است که در زمان اتمام پروژه ساختمانی ممکن است فروش واحدها ساخته شده زمان‌بر باشد و بازده موثر مشارکت‌کنندگان را کاهش دهد. همین نقطه ضعف، راه‌اندازی صندوق‌های املاک و مستغلات را ضروری می‌کند. وی اضافه کرد: صندوق املاک و مستغلات بورسی بر روی املاک ساخته شده سرمایه‌گذاری می‌کند و با بازسازی و فروش، تغییر کاربری املاک یا اجاره دادن این املاک و... می‌تواند دارندگان یونیت‌ها را در بازده این گونه سرمایه‌گذاری سهیم نمایند. این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: در بازارهای مالی تلاش می‌شود برای تمامی سلایق، ابزارسازی صورت بگیرد و صندوق‌های املاک و مستغلات برای اشخاصی که تمایل به سرمایه‌گذاری در بازار املاک دارند، ابزار بسیار مناسبی خواهد بود. طبیعتا هرچه تنوع ابزارهای بازار سرمایه افزایش یابد، سرمایه‌گذاران بیشتری را هم می‌توان در این بازار جذب کرد. مرادی در پاسخ به این سوال که «آیا راه‌اندازی صندوق‌های املاک و مستغلات، می‌تواند ابزاری برای واگذاری املاک مازاد بانک‌ها نیز باشد یا نه؟» گفت: حتما بانک‌ها هم امکان عرضه املاک مازاد را از طریق صندوق‌های املاک و مستغلات خواهند داشت. اما باید در نظر داشت که نرخ کارشناسی املاک با نرخ معاملاتی متفاوت است و ممکن است در فرآیند قیمت‌گذاری املاک، ریسکی متوجه عرضه‌کنندگان املاک یا خریداران یونیت‌ها شود (البته که سازمان بورس و اوراق بهادار روی قیمت‌گذاری املاک نظارت دارد تا هم منافع عرضه‌کنندگان و هم منافع خریداران یونیت‌ها حفظ شود). وی افزود: صندوق‌های املاک و مستغلات می‌توانند از نوع صندوق‌های ETF یا از نوع صندوق‌های صدور و ابطالی باشند که شخصا معتقدم با توجه به ماهیت پرتفوی این صندوق‌ها، نوع صدور و ابطالی روش مناسب‌تری خواهد بود. چرا که نوسان ارزش NAV این صندوق‌ها در کوتاه‌مدت، احتمالا زیاد نخواهد بود. البته که این صندوق‌ها دارای بازارگردان بوده و ریسک نقدشوندگی نخواهند داشت. مرادی در خاتمه تصریح کرد: امکان اجاره پرتفوی املاک صندوق‌ها و پرداخت سهم اجاره‌بها به دارندگان یونیت‌ها به‌صورت دوره‌ای نیز وجود دارد و هم می‌توان اجاره‌بها را صرف سرمایه‌گذاری‌های دیگر کرد. به هر حال صندوق‌های املاک و مستغلات، ابزار جدیدی در بازار سرمایه ما هستند و قطعا در ماه‌های آینده با تاسیس صندوق‌های بیشتر از این نوع، می‌توان به انتظارات سرمایه‌گذاران با سلایق مختلف پاسخ داد.

کسب سود از بازار منفی، از کارکردهای ابزار مشتقه

از جمله مزایای ابزارهای مشتقه می‌توان به دو طرفه بودن بازار، داشتن اهرم (اعتبار رایگان)، امکان انجام معاملات در سررسیدهای آتی و گرفتن نوسان در بازار نزولی اشاره کرد.

به گزارش سنا، بازارهای مالی همواره جذاب بوده‌اند و این جذابیت در بورس‌های کالایی دو چندان بوده است. بازار مشتقه بازاری است که در سطح دنیا جا افتاده است و سطح و ارزش معاملات بسیار زیاد است، یکی از راه‌هایی که می‌توانیم به واسطه آن بازار مشتقه را گسترش دهیم این است که با ورود حقوقی‌های بیشتر به این بازار با تقویت سیستم‌های معاملاتی بتوانیم حجم و ارزش معاملات را افزایش دهیم.

درحال‌حاضر به طور مثال در بورس کالا در بحث مشتقه تقریبا می‌توان گفت روزانه ۵۰-۴۰ میلیارد حجم می‌خورد که اگر این عدد به ۴۰۰-۳۰۰ میلیارد برسد آن زمان سرمایه‌های بزرگ هم می‌توانند وارد شوند. بحث بعدی ثبات قوانین است، یعنی باید تسهیل کنند که علاوه بر اینکه فعالان بازار سهام به کسانی که با بازار مشتقه آشنا نیستند آموزش بدهند، از طرف دیگر هم روند کدگیری را تسهیل کنند و هم با ارتقای سیستم‌هایی که دارند، می‌توانند به توسعه بازار کمک کنند. در این راستا ابزارهای نوین مالی در دنیا بسیار متعدد است. درحال‌حاضر بورس کالا می‌تواند روی شمش طلا گواهی سپرده و به تبع آن قراردادهای آتی شمش را راه‌اندازی کند، چرا که شمش طلا تابع اونس جهانی و دلار داخل بوده و می‌تواند تا حدودی تقاضای سفته‌بازی را پوشش دهد. شمش در کنار آتی نقره و صندوق طلا به علت نوسانات قیمتی می‌تواند برای معامله گران جذاب باشد. همچنین با توجه به تجربه جهانی بورس کالایی دنیا، می‌توان قراردادهای آتی را برای محصولاتی از قبیل میلگرد، آهن و سایر محصولاتی که در تالار فیزیکی بورس کالا معامله می‌شوند، راه‌اندازی کرد. توسعه بازار مشتقه سبب پیش‌بینی پذیرتر شدن کالاها و ایجاد جذابیت در بازارهای مالی خواهد شد. اگر ما به این فکر بودیم که ابزارهای مالی نوین مانند قراردادهای آتی و اختیار معامله را در بورس کالای ایران تقویت کنیم، در سال ۱۳۹۹ هیچ‌وقت بازار بورس دچار آن حباب وحشتناک و شاخص ۲ میلیونی که باعث شد در اثر ورود نقدینگی بعضی سهم‌های کوچک قیمت‌شان ۲۰ برابر شود و اصطلاحا دچار سوپر حباب شوند، نمی‌شد، چراکه بسیاری از افراد با ناآگاهی اقدام به خرید سهم می کردند و هیچ اطلاعاتی از بنیاد شرکت‌ها نداشتند. تنها در یک مورد نرخ سهم ایران خودرو به بیش از ۱۰۰۰ تومان رسیده بود و حتی ارزش بازار این شرکت از ارزش شرکت‌های بزرگ خودروسازی دنیا بیشتر شد. این در حالی است که اگر بازار بورس دو طرفه بود بسیاری از افراد با تشخیص حباب در شاخص و سهم‌ها موقعیت فروش اخذ می‌کردند و این خود باعث عدم غیر واقعی شدن قیمت‌ها می‌شد.

از طرف دیگر وقتی بازار می‌ریزد معامله‌گران دچار وحشت می‌شوند، چرا که نمی‌توانند و ابزاری هم ندارند که بتوانند فروش مضاعف بگیرند و در واقع از نزول نرخ سود کسب کنند. یکی از کارکردهای ابزار مشتقه جلوگیری از ایجاد حباب در بازارهای مالی است. سازمان بورس می‌تواند با تقویت ابزار مشتقه و راه‌اندازی قراردادهای اختیار معامله روی سهم شرکت‌ها بازار کاراتری را ایجاد کند. از جمله مزایای ابزارهای مشتقه می‌توان به دو طرفه بودن بازار، داشتن اهرم (اعتبار رایگان)، امکان انجام معاملات در سررسیدهای آتی و گرفتن نوسان در بازار نزولی اشاره کرد. توصیه می‌شود بورس کالا نیز همگام با سازمان بورس با ورود مجدد سکه به آتی کالا سبب جذب بیشتر سرمایه‌گذاران به این بازار شود.

افزایش شاخص دلار چه تاثیری بر بورس دارد؟

در حالی که شاخص دلار برای نخستین‌بار از سال ۲۰۰۲ تاکنون به تراز ۱۱۰.۳۹ رسیده، نگرانی‌هایی از احتمال رکود یکی ۲ ساله برسر بازارهای جهانی سایه افکنده است.

پیمان مولوی، اقتصاددان در گفت‌وگو با سنا در خصوص تاثیر افزایش شاخص دلار بر بازارهای جهانی و بازار سرمایه ایران بیان کرد: بازار سرمایه ما، بازاری کامودیتی محور بوده و به هر حال سودآوری شرکت‌های کامودیتی محور این بازار از روند قیمت‌های جهانی تاثیر می‌پذیرد.

وی افزود: در تحلیل بازارهای بین‌المللی به طور استاندارد، هرگاه دولت امریکا سیاست انقباضی در پیش بگیرد، فدرال رزرو نرخ بهره را افزایش می‌دهد و با افزایش نرخ بهره امریکا، دلار تقویت شده و نقدینگی از بازار سهام و بازارهای کالایی راهی بازار اوراق امریکا می‌شود. این روند می‌تواند ادامه داشته باشد و با افزایش مجدد نرخ بهره، دلار بیش از این تقویت شود. (در حالتی قدرت برابری یورو و پوند و سایر ارزها نسبت به دلار بیش از این کاهش نخواهد داشت که نرخ بهره در اروپا هم افزایش یابد که ظاهرا برنامه‌هایی در این زمینه وجود دارد.)

وی عنوان کرد: اثر افزایش نرخ بهره و تقویت شاخص دلار بر بازارهای کامودیتی محور دنیا منفی بوده و این وضعیت می‌تواند بر روی بازار سرمایه ما نیز اثرگذار باشد. اما نکته مهم اینجاست که افزایش نرخ ارز در کشور ما خود به خود بازار سرمایه را هم بالا می‌کشد.

مولوی ادامه داد: اگرچه دغدغه رکود در بازارهای جهانی، منطقی است؛ اما آنچه تاثیر منفی کاهش قیمت‌های جهانی در بازار سرمایه ما را از منظر حسابداری خنثی می‌کند، دو عامل تورم و همچنین افت ارزش پول ملی و افزایش نرخ ارز است. اگر سرکوب ارزی اتفاق نیفتد و اگر اقتصاد ایران ۱۰سال ممتد، سالانه ۸ درصد رشد کند (که البته بعید است)، تا پایان امسال نرخ دلار به‌طور متوسط ۳۲هزار تومان بوده و این نرخ در پایان سال ۱۴۰۴ در حدود ۶۰ هزار تومان خواهد بود و این نرخ ارز، نگرانی‌ها بابت کاهش نرخ کامودیتی‌ها در بازارهای جهانی را خنثی خواهد کرد و شرکت‌ها و صنایع کامودیتی محور بازار سرمایه ما کماکان سودآور خواهند بود.

وی در رابطه با دلایل عدم اقبال به بازار سرمایه گفت: فراموش نکنید ایران رتبه ۷ ریسک اعتباری بین‌المللی را داشته و ضمنا رتبه کشور ما در سهولت راه‌اندازی کسب‌وکار جایگاه مناسبی ندارد. ۵ سالی است که تورم بالای ۳۵ درصد داریم و فارغ از اتفاقاتی که دولت در سال ۹۹ در بازار سرمایه ما رقم زد، واقعیت این است که پیش‌بینی‌پذیری در اقتصاد ما پایین است و در چنین شرایطی نمی‌توان انتظار رفتار عقلایی در بازار سرمایه داشت.

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: ریسک‌های بازار سرمایه، ریسک‌های کلان اقتصادی و سیاسی است که موجب رفتار محتاطانه سرمایه‌گذاران شده است. کماکان سرنوشت برجام، تنش‌ها بین روسیه و اوکراین و همچنین چین و تایوان مبهم است. به همین دلیل معتقدم باید گمانه‌زنی‌ها و تحلیل‌های کارشناسی را با دقت بررسی کرده و در سرمایه‌گذاری‌ها رفتار محتاطانه‌ای داشت و البته که در چنین شرایطی نمی‌توان تصمیمات بلند مدت اتخاذ کرد. با این حال، دیر یا زود بازار سرمایه خود را با تورم و اقتصاد کشور هماهنگ خواهد کرد. اقتصاد ما ۴ دهه تورم داشته و طبق روال سال‌های قبل، باز هم تورم، بازار سرمایه ما را به حرکت درمی‌آورد.